СОНЦА:
Усход, заход, даўжыня дня:
Мінск — 7.52, 16.55, 9.03;
Віцебск — 7.46,16.42, 8.55;
Магілёў — 7.41, 16.45, 9.04;
Гомель — 7.33, 16.47, 9.14;
Гродна — 8.06, 17.11, 9.05;
Брэст — 8.01, 17.17, 9.16.

МЕСЯЦ:
Маладзік 3 лютага.

ІМЯНІНЫ:
Цімафея, Лявонція, Георгія, Пятра, Гаўрыла, Івана; Андрэя, Веранікі.

ЗВЯЗДА

● выдаецца са жніўня 1917 г. ● БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА ● цана 40 кап.

4 ЛЮТАГА 1992 г.
аўторак, №24 (21802)

«ЦАРСКУЮ» РЫБУ – БЕЛАРУСКІМ ДЗЕЦЯМ

Некалькі дзён назад у Мінск з Германіі прыбыў груз дабрачыннай дапамогі — 50 тон свежамарожанай стронгі. Рыба ў дзіцячым меню, як вядома, даўно ўжо стала рэдкасцю, а стронга («царская» рыба) — тым больш.

Гэты падарунак зрабіла нямецкая арганізацыя дапамогі дзецям, пацярпеўшым ад катастрофы у Еўропе, якую ўзначальвае Кэці Вальтэмат. Даставіў груз член гэтай арганізацыі Штэфан Крэмс, у прысутнасці якога гуманітарная дапамога размяркоўвалася і адпраўлялася непасрэдна ў школы-інтэрнаты для дзяцей-сірот, хворых дзяцей, у дзіцячыя дамы Магілёўскай, Мінскай абласцей, г. Мінска, анкалагічны цэнтр у Бараўлянах.

І гэта не першая дабрачынная акцыя нямецкай арганізацыі. Летам мінулага года больш як 3,5 тысячы дзяцей з забруджаных раёнаў Гомельскай, Магілёўскай, Брэсцкай абласцей адпачывалі ў 16 лагерах Германіі на беразе Балтыйскага мора.

Л. МАЙСАК,
галоўны спецыяліст упраўлення па справах сацыяльна-культурнага комплексу Кіраўніцтва спраў Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь.

«...А ПАСЛЯ ЎСЕ ПРЫВЫКНУЦЬ»

20-ы магазін Першамайскага райхарчгандлю сталіцы добра ведаюць многія мінчане, у тым ліку і работнікі Дома друку. У свае лепшыя часы (яшчэ месяцы тры назад) «дваццатка» зазнала сапраўднае нашэсце пакупнікоў: бралі, што трэба і што — не вельмі, наколькі дазваляў кашалёк..

1 лютага мы дачакаліся новага «падарунка» нашага ўрада, на гэты раз у дачыненні да мяса. У той дзень «дваццатка» не працавала, а 3-га ў 11 гадзін мы ўсё ж пабывалі ў ёй. Перамены бачны адразу: яшчэ раз парадзелі шэрагі яе наведвальнікаў. Паспрабавалі высветліць сітуацыю ў дырэктара. Яна аказалася гаваркім чалавекам (назваць сябе, праўда, адмовілася, але такой бяды):

— Сёння нам завезлі сто кілаграмаў ялавічыны, — гаворыць дырэктар. — Прадукцыя першага гатунку, значыць, па цане 50 рублёў. Паўгадзіны назад мяса было выкладзена на прылавак, устаноўлены цэннікі, але да гэтага часу не зроблена ніводнай пакупкі. Можа, таму, што яшчэ ранавата, наплыў людзей будзе бліжэй да вечара, але ж на мінулым тыдні дастаткова было з'явіцца хоць якой-небудзь мясной прадукцыі, як яе зараз жа разбіралі. Так што справа, відаць, не ў часе...

А што ж пакупнікі? Яны былі ў магазіне, падыходзілі і да мяснога аддзела. Вось што давялося пачуць:

Тамара Уладзіміраўна ВЯРЫГА, пенсіянерка: Няма слоў, жах, што робіцца на свеце. Колькі жыву — такога яшчэ не бачыла! Не ведаю, што рабіць: без мяса нельга, але ж і ніякай пенсіі на яго не хопіць. Не, сёння купляць не буду.

Аляксандр ШЭНДРЫКАЎ, супрацоўнік Акадэміі навук: Я разумею, што мера гэта вымушаная, але яна патрэбная. Цэны будуць шакіраваць людзей некалькі дзён, пасля ўсе прывыкнуць і будуць браць па-ранейшаму. Магчыма, камусьці і давядзецца сесці на дыету, але нічога страшнага ў гэтым няма — працягнем пакуль на гародніне...

Анатоль СЛАНЕЎСКІ.

РАМШТЭКС БЕЗ ЧАРГІ. АЛЕ ВЕЛЬМІ ДАРАГІ

10.67 заплаціў сёння за абед і застаўся... задаволены, што толькі на нейкую дробязь перавысіў дзесяцірублёвую адзнаку. Але гэта толькі таму, што не надта захапляюся мяснымі і да таго ж, добра вывучыўшы пастанову Савета Міністраў, задаволіўся рыбным супам, рознымі салатамі, смятанай ды кампотам. І ўсё гэта дасталося без усякай чаргі. Яшчэ месяцы два назад адпадала ўсялякае жаданне абедаць, калі даводзілася прапускаць наперад цэлы натоўп знаёмых і сяброў. Цяпер жа — любата! Гляньце толькі на цэннік: рамштэкс смажаны — 11.53, шніцаль — 7.31, самая танная булачка — 1 рубель... Затое — свабода! Прыходзь калі хочаш. Меню — лепшае... Само жыццё ж... Ды і вы скажаце: адны непрыемнасці.

Сяргей РАМАНАЎ, інжынер.

У МЕТРО — ЗА 6 КАПЕЕК

Мінскі метрапалітэн сутыкнуўся з чарговай праблемай. Як вядома, з 1 лютага кошт праезду ў ім быў устаноўлены ў 40 капеек (шляхам укідвання двух 20-капеечных манет). І вось у апошнія дні пачала развівацца не вельмі прыемная для метро тэндэнцыя. Ці то аўтаматыка дрэнная, ці «зайцы» ў нас вельмі вынаходлівыя, але вечарам сярод 20-капеечных манет з'яўляецца ўсё больш і больш 3-капеечных, якія, як вядома, роўныя па памерах. А гэта значыць, што самыя «кемлівыя» мінчане і госці сталіцы прыладзіліся карыстацца паслугамі метро ўсяго за 6 капеек замест сарака. Эканомія відавочная. Але дзеля справядлівасці трэба дадаць, што толькі некаторыя аўтаматы згаджаюцца глытаць «траякі» замест «дваццатак». Зараз адміністрацыя метрапалітэна ламае галаву над тым, якое знайсці выйсце з гэтага незвычайнага становішча.

Прадавала баба парасят

ПОЛАЦК. (А. Дук). Жыхарка адной з полацкіх вёсак П. назаўсёды запомніць гэты нядзельны дзень. Як і прозвішча вядомага змагара з 100- і 50-рублёўкамі, былога прэм'ер-міністра Паўлава. Той, хто лічыць, што справа гэтая закрыта, — памыляецца.

Бойка гандлявала на калгасным рынку грамадзянка П. У мяхах вішчалі парасяты, на чарзе падыходзілі купцы, прыцэньваліся. А двое маладых хлопцаў назвалі сваю цану: 3 тысячы. Бабка не паверыла сваім вушам. Але ж справа зроблена: парасяты загружаны ў легкавічок, а сторублёўкі прыемна шамацяць у кішэні. І толькі крыху пазней П. спахапілася: а якія ж грошы?! Убачыўшы лічбу «1961», жанчына ледзь не страціла прытомнасць. Паднялі на ногі міліцыю, кінуліся шукаць «шчодрых» пакупнікоў, але тых і след ужо прастыў.

Вось так і атрымліваецца: тры студзеньскія дні мінулага года працягваюцца.

Дні жалобы па рэпрэсіраваных у гады сталіншчыны пачаліся ў мінулую суботу ў нашай рэспубліцы. Мітынг-рэквіем адбыўся ля магілак вядомага пісьменніка Станіслава Пятровіча Шушкевіча, які дваццаць гадоў правёў у сталінскіх канцлагерах. У бліжэйшыя дні такія мітынгі запланавана правесці ў Магілёве і Маскве.

НА ЗДЫМКУ: выступае старшыня Таварыства памяці ахвяр сталінізму Магілёўскай вобласці Тамара Емяльянаўна РАМАНЬКОВА.

Фота М. АМЕЛЬЧАНКІ.

РЭПАРТАЖ АБУРАНАЙ ПАКУПНІЦЫ

ЗАТОЕ ХАМСТВА—БЯСПЛАТНА

Кожная прафесія мае свае плюсы і мінусы. У праграмістаў, напрыклад, стамляюцца вочы. Шафёры скардзяцца на радыкуліт. А вось работа ў гандлі рэзка пагаршае памяць. Не верыце? Пераканайцеся самі.

...Магазін № 2 Першамайскага райхарчгандлю. 40 мінут да абедзеннага перапынку. «Даюць» зефір. Чарга вялікая, але народ спакойны: многія на свае вочы бачылі, што разгружалі шмат, хопіць на ўсіх. Раптам без чвэрці два прадавец аб'яўляе, што зефіру больш няма, і знікае. Пакупнікі цвёрда вырашылі стаяць да канца. На фоне паўпустых паліц з агародніннай салянкай зефір здаецца казачнай марай, якая ледзь не стала рэальнасцю, але...

Што «але»? Задаўшыся гэтым пытаннем, двое прадстаўнікоў «з народа» прарываюцца ў падсобку. Першае, што яны бачаць, — каўбасы ў кантэйнерах у некалькі радоў ля сцяны. Каўбасы — гэта добра, але дзе ж зефір? А заадно і загадчыца? Жанчына ў белым халаце грудзьмі перагароджвае шлях.

— Дзе загадчыца, я не ведаю. Прозвішча яе не памятаю. (І сваё, аказваецца, таксама). І наогул, у нас абед. Прыёмка тавару. А зефіру няма.

Даведаўшыся аб залежах каўбасы і параіўшыся, народ вырашыў званіць у міліцыю. Жанчына, якая пяць мінут назад адмаўляла наяўнасць зефіру ў магазіне, тут жа начыста «забывае» пра гэта:

— Я не гаварыла, што яго няма, але ў нас абед.

Так, ужо пачаўся абед, дзверы магазіна зачынены, а 20—25 чалавек (якіх можна было абслужыць за 15 мінут, страчаных на спрэчкі) упарта стаяць ля прылаўка.

Праз адчыненыя дзверы падсобкі відаць, як работнікі магазіна набіраюць і выносяць у пакетах і сумках недасягальны зефір. Спробы высветліць усё ж прозвішча загадчыцы магазіна ні да чога не прыводзяць. Прадавец Бас адказвае:

— Я не адміністратар, і прозвішча загадчыцы не ведаю.

Дрэнна з памяццю і ў прадаўца Алейнік.

— Я не памятаю, дзе кніга скаргаў. І Палажэнне аб правілах гандлю таксама.

Грузчыкі за спіной у яе весяляцца ад душы. Яны таксама не ведаюць, дзе загадчыца і як яе прозвішча.

Нарэшце без чвэрці тры выкочваюць некалькі цялежак з доўгачаканым зефірам і пачынаюць прадаваць. Вывозяць і кантэйнеры з каўбасой. Адчыняюць дзверы. Заходзяць людзі і далучаюцца да тых, хто правёў абед у «ганаровай варце» ля прылаўка. Атрымана маленькая перамога над тымі, каму мы, пакупнікі, проста перашкаджаем жыць. Наколькі прасцей ім было б без нас размяркоўваць даброты ў падсобках і на базах.

...Яшчэ адна замалёўка з натуры. Другі магазін, які знешне рэзка адрозніваецца ад першага, — паліцы ломяцца ад кавы, вяндліны ў прыгожых бляшанках, радамі стаяць бутэлькі з фірменнымі наклейкамі з усіх канцоў свету, яркія плиткі шакаладу, тут жа ўсміхаюцца лялькі Барбі, ззяе дарагая апаратура. І цэны — у заходнегерманскіх марках. Словам, усё як на Захадзе. Амаль усё. Чаму амаль? Ды таму, што размешчаны гэты магазін з прыгожай назвай «Bela» па гэты, наш бок граніцы на Брэсцкай мытні, і абслугоўваюць яго тыя ж нашы прадаўцы, хіба што халацікі ў іх больш фірменныя. Але ў гэтым, бадай, і ўся розніца...

Мяркуйце самі. Пакупнік праходзіць праз шкляныя дзверы і натыкаецца адразу на двух маладых людзей, аднолькава стрыжаных пад «вожыка» і з аднолькава невыразнымі тварамі. Адзін, не падымаючыся з крэсла, моўчкі паказвае ў бок цялежак на колах. За мяжой у супермаркетах такія цялежкі прызначаны, у прыватнасці, для рэгулявання патоку пакупнікоў. У гэтым жа магазіне — ні душы. Але парадак ёсць парадак. Бедалага з цялежкай вялікіх памераў з цяжкасцю праціскваецца праз «вяртушку» пад смех маладых людзей і прадаўшчыцы за бліжэйшым прылаўкам. Тут жа ён пераконваецца, што рэклама ў нашай прэсе, якая неаднаразова абвяшчала, што «ў магазіне на брэсцкай мытні, які гандлюе за валюту, цэны значна ніжэйшыя, чым у «Бярозцы» і аналагічных заходніх «шопах»,—чыстая хлусня. Кошт многіх тавараў — намнога вышэйшы, чым, скажам, у суседняй Польшчы і нават у валютных аддзелах беларускіх магазінаў. Нарэшце пакупнік рашаецца, падкочвае цялежку з пакецікам арэшкаў, шакаладкай, дзвюма кардоннымі ўпакоўачкамі соку і працягвае 50-доларавую купюру. Так, гэта «наш» кліент, не з-за «бугра», і долары ў яго хутчэй за ўсё вывезены з Польшчы. Але ж гэта долары! Дзяўчына ж на касе глядзіць на гэтую паперку з лёгкай пагардай.

— Наогул, нам лепш маркі... Вы, напэўна, зайшлі проста размяняць грошы... Не ведаю, ці знайду я рэшты... А на дробныя (каля 50 цэнтаў, што, дарэчы, па рыначнаму курсу ўжо пад 100 рублёў — **Т. З.**) я вам дам дзве «жвачкі».

Пасля нясмелых пратэстаў збянтэжанага пакупніка яна неахвотна дае рэшту і кідае некалькі пфенінгаў. Кліент выскоквае за дзверы і клянецца ў душы ніколі больш не вяртацца сюды.

Зацікавіўшыся, я хацела высветліць хоць бы прозвішча гэтай «дзіўнай» касіркі. Але адзін з двух памянёных ужо вышэй маладых людзей трымаўся цвёрда. Праўда, ён не спасылаўся на памяць, а сказаў літаральна наступнае:

— Мая работа — стаяць тут і нікому нічога не гаварыць.

Адзінае, што ўдалося даведацца (не ад яго, вядома), — дык гэта тое, што яго завуць Саша.

Прывітанне Сашу ад работнікаў магазіна № 2 Першамайскага райхарчгандлю! Вы адной крыві, а мы, на жаль, (а мо, усё ж на шчасце?) — другой. Але я веру, што нас больш, і мы — праб'ёмся праз гэтую сцяну хамства, тупасці і абыякавасці.

Таццяна ЗУЕВА.

«Нашаму парламенту лепш працуецца ў абстаноўцы лёгкага шоку»

Прэс-канферэнцыя, прысвечаная намеру шэрагу партый, рухаў, арганізацый правесці рэферэндум аб лёсе цяперашняга саставу Вярхоўнага Савета рэспублікі, адбылася ў канцы мінулага тыдня. Удзел у ёй прынялі лідэры БНФ, а таксама партый, што падтрымалі ініцыятыву аб правядзенні рэферэндуму.

На думку ўдзельнікаў канферэнцыі, цяперашні састаў Вярхоўнага Савета рэспублікі, які выбіраўся ў часы існавання БССР, калі панавала безраздзельная ўлада камуністычнай партыі, зараз не мае магчымасці эфектыўна ўплываць на ўладкаванне жыцця ў новай, незалежнай Беларусі. Многія прапановы, што ўносіць апазіцыя Народнага фронту, у рэшце рэшт прымаюцца, але з вялікім спазненнем: незалежнасць, сімволіка, войска, сёння ўжо і грошы. Галоўнае ж цяпер — правільна вырашыць пытанні суадносін форм уласнасці, на гэтым грунце дабіцца антыманапалізму вытворчасці тых або іншых тавараў, канкурэнцыі, а не нагнятання цэнавага прэсінгу.

Патрабаванне роспуску Вярхоўнага Савета, як гэта было пад час веснавых выступленняў рабочых, нясло ў сабе пагрозу анархіі. Рэферэндум, праведзены на падставе адпаведнага закона, дасць магчымасць цывілізавана высветліць думку людзей, іх адносіны да сваёй вышэйшай улады ў якасна новай сітуацыі. Для гэтага ініцыятыўнай групе неабходна сабраць 350 тысяч подпісаў на карысць рэферэндуму. Уся працэдура, уключаючы рэферэндум, прыняцце новага Закона аб выбарах і самі выбары, можа завяршыцца ўжо восенню гэтага года.

Але, было пытанне: ці не паспее за гэты час парламент напрымаць новых, у тым ліку незваротных, законаў, што пойдуць не на карысць рэфарміраванню эканомікі, як гэта сталася з Законам аб падатках? Перамагчы наступствы будзе няпроста нават самаму граматнаму і дэмакратычнаму Вярхоўнаму Савету.

Пагроза такая, гаварыў Зянон Пазьняк, вядома ж, існуе, але, як паказала практыка, наш Вярхоўны Савет усё ж здольны прымаць правільныя рашэнні, праўда, у стане лёгкага альбо больш моцнага шоку, як гэта здарылася, напрыклад, пасля жнівеньскага перавароту. Рэферэндум, новыя выбары — усё гэта не дасць працаваць безаглядна, захоўваць нейкія амбіцыі і групавыя інтарэсы.

Але ці не занадта многа надзей ускладаюць ініцыятары рэферэндуму і новых выбараў на вынікі? Так, безраздзельная ўлада кампартыі скончылася, але ж шмат дзе ўплыў на людзей робяць не палітыкі, а гаспадарнікі — тыя, у каго па-ранейшаму конь, трактар. Ды і ў мясцовыя органы ўлады шмат дзе аператыўна «перасялілася» былая наменклатура... Такой небяспекі няма,— быў адказ. Частка дэпутатаў будзе вылучана партыямі дэмакратычнай арыентацыі, астатнія — па ўзбуйненых акругах. Калі будзе прынята фронтаўская канцэпцыя прафесіяналізацыі парламента, то і выбіраць людзі будуць прафесіяналаў, падрыхтаваных людзей, а не тых, хто паабяцае нейкія даброты.

Рэферэндум і новыя выбары, падкрэслівалася, не самамэта, а крок да сур'ёзнага рэфарміравання ўсёй сістэмы ўлады. Савецкая сістэма, якая як найлепш стасавалася з уладай кампартыі, зжыла сябе. Час мець сучасны, дасканалы механізм, магчыма, без абласной структуры, але галоўнае — з дакладным раздзяленнем заканадаўчай і выканаўчай улад.

На якія ж сродкі мяркуецца праводзіць рэферэндум? Уся работа, казаў старшыня ініцыятыўнай групы па яго правядзенню Уладзімір Анцулевіч, будзе весціся на добраахвотных пачатках, спецыяльны штат людзей прыцягваць не мяркуецца. Але выдаткі, несумненна, будуць, таму арганізатары звяртаюцца да тых, хто можа і жадае дапамагчы — грамадзян, новых структур у эканоміцы, з просьбай пералічваць грошы на спецыяльна створаны для гэтай мэты рахунак.

Было пытанне і аб цяперашнім стане адносін БНФ і Сацыял-Дэмакратычнай Грамады. Падставай стала публікацыя ў адной з газет, дзе гаворка ішла нават аб расколе паміж дзвюма гэтымі структурамі.

Такія чуткі лідэры абодвух фарміраванняў назвалі выдумкамі пэўных журналістаў. Калі Грамада не бярэ «пад казырок» пасля любых прапаноў фронту, казаў яе лідэр Міхась Ткачоў, то гэта гаворыць толькі пра развіццё працэсаў дэмакратызацыі ў грамадстве, у саміх арганізацыях. Спадар Ткачоў ужыў такі вобраз: ідзе дзяленне «цяжкага ядра»— БНФ, адтуль вылучаюцца партыі са сваімі спецыфічнымі інтарэсамі, аднак аснова застаецца агульнай. Фронт дапамагаў, працягваў Зянон Пазьняк, стварэнню Грамады, бо яна запоўніла сабою адну з важнейшых палітычных ніш: тую, якую звычайна займаюць камуністы пасля краху іх сістэмы. Ды і зараз у саставе Грамады — каля 70 працэнтаў фронтаўцаў.

Быццам бы падстаў для нейкіх там сумненняў няма. І ўсё ж яны ўзнікаюць. Глядзіце, што атрымліваецца. БНФ, гэтае «цяжкае ядро», дзеліцца, вылучаючы са свайго асяродка лідэраў і касцяк новых партый і рухаў. Заканамерна, бо ў хрысціянскіх дэмакратаў, да прыкладу, інтарэсы некалькі адрозніваюцца ад мэт «лібералаў», «сацыялістаў», «сялян». Далей гэтыя партыі ствараюць аб'яднанне «Новая Беларусь», куды ўвойдуць, акрамя іх, прадстаўнікі бізнесу, навукі, некаторых прафесіянальных саюзаў. А што тады БНФ, як не агульны рух для ўсіх, народжаных ім, дэмакратаў? Ці няма тут нейкай, няхай вельмі аддаленай, аналогіі з СНД — Саюз распаўся, каб аб'яднацца па-новаму?

Жыццё ідзе наперад, нараджаецца безліч новых ідэй. Ці ўсе яны будуць на карысць нам? Нам і вырашаць. Чым больш мы будзем ведаць пра іх, тым больш свабодным будзе наш выбар. Мы дараслі да гэтага.

Кар. «Звязды».

ІДЗЁМ ДА РЫНКУ

РУБІКОН ПЯРОЙДЗЕНЫ?

Ёсць надзея, што першая асамблея дзелавых колаў Беларусі стане паваротным пунктам у адносінах паміж маладым айчынным прадпрымальніцтвам і афіцыяльнымі структурамі ўлады, што будзе знойдзены механізм іх узаемадзеяння.

Поўнасцю меў рацыю прэзідэнт Саюза прадпрымальнікаў Рэспублікі Беларусь У. Карагін, калі за некалькі дзён да адкрыцця асамблеі на адной з прэс-канферэнцый выказаўся ў тым плане, што гэта мерапрыемства задумваецца зусім не як чарговае палітычнае шоу для грамадскасці. Кожнаму з нас, упэўнены, надакучылі вялікія і малыя сходы з іх слоўнай траскатнёй і балбатнёй, калі ўдзельнікі, выпусціўшы пару і выказаўшы незадаволенасць, разыходзіліся, тым не менш, з упэўненасцю, што ўсё пойдзе далей, як і раней. У мінулы суботні дзень, аднак, усё праходзіла інакш: былі вострыя ўзаемныя абвінавачванні і самакрытыка, канкрэтныя дзелавыя прапановы і пошук узаемапрымальных рашэнняў.

Так, крытыкі ўласных пазіцый было дастаткова — ад чаго, між іншым, мы даўно адвыклі. У. Карагін, у прыватнасці, заўважыў, што, крытыкуючы ўрад і патрабуючы ад яго дапамогі, самім прадпрымальнікам трэба ў многім мяняцца да лепшага. Старшыня Савета Міністраў рэспублікі В. Кебіч, закрануўшы адну з балевых кропак — новае падатковае заканадаўства, — заявіў прама і адкрыта:

— Прызнаю, што ў гэтым урад дапусціў вялікую памылку. Праўда, тут нам вельмі «дапамог» Вярхоўны Савет... Мы абавязкова звернемся ў вышэйшы орган заканадаўчай улады з тым, каб дабіцца падатковых скідак для беларускага бізнесу.

Ці трэба гаварыць, што даная заява мела гучную падтрымку амаль усёй залы? Былі, праўда, і незадаволеныя, але хто і чаму — аб гэтым пагаворым ніжэй.

Звярнуўся кіраўнік урада і да больш тэарэтычнага па сваёй сутнасці пытання — праблемы псіхалагічнай гатоўнасці ўспрымання рыначных адносін усім грамадствам у цэлым. Так, сямідзесяцігадовае выхаванне нашых людзей у духу загадных эканамічных адносін, спадзяванні толькі на дзяржаву, калі яна амаль усё ў цябе адніме і яна ж потым «ўзнагародзіць», не прайшло дарэмна. Наша традыцыйная прыхільнасць да ўраўнілаўкі, пераразмеркавання — іменна яна так яскрава і праявілася пры распрацоўцы і прыняцці цяперашняга падаткаабкладання.

У дакументах асамблеі дзелавых колаў падобныя падатковыя ідэі трапна кваліфікуюцца, як канфіскацыйная ідэалогія. Яна не толькі падкошвае прадпрымальнікаў, але і блакіруе развіццё вытворчасці, праз высокія стаўкі падатку аказвае эканамічны ціск на працоўных і тым самым падрывае бюджэтную базу. Патрэбна ж кампенсацыйная мадэль, калі вытворца тавараў ўсямерна заахвочваецца.

У кулуарах асамблеі ў гарачых спрэчках выказвалася нямала рознапланавых думак. Адну з самых «хадавых» у прыватнай размове з аўтарам даных радкоў выказаў намеснік старшыні праўлення Нацыянальнага банка Рэспублікі Беларусь У. Сідараў:

— Ніяк не зразумею, чаму так здарылася, што Вярхоўны Савет адабраў у Саўміна права ўплываць на падаткаабкладанне, гібка мяняць стаўкі падаткаў, калі гэта спатрэбіцца? Наогул, новую падатковую сістэму трэба было б прымаць толькі на першы квартал, а потым, набыўшы пэўны вопыт, зацвярджаць з папраўкамі на астатні год. Сёння ўжо відаць, што яна нікому не ідзе на карысць.

Слова сказана. І, думаецца, абсалютна правільнае. Эканамічная рэформа, асноўныя складаемыя якой на сённяшні дзень — лібералізацыя цэн і новыя падаткі, — задуманая быццам на карысць чалавеку працы, абарочваецца чамусьці супраць яго. Хто ж будзе яе падтрымліваць? А без усеагульнай падтрымкі грамадства як таму ж ураду праводзіць паслядоўную эканамічную палітыку, на якія слаі насельніцтва апірацца?

Што ж датычыць паслядоўнасці ў прыняцці асноўных сацыяльна-эканамічных рашэнняў... Праводзіць лібералізацыю цэн, не падрыхтаваўшы адпаведных рыначных структур, не правёўшы прыватызацыю дзяржуласнасці, не прыняўшы антыманапольнага заканадаўства, — ці можна ў такім разе гаварыць аб мэтанакіраванай рыначнай стратэгіі? Гэтыя «моманты» асабліва падкрэсліў у сваім выступленні У. Карагін, калі заўважыў, што ўрад абавязкова павінен мець канкрэтную праграму (у тым ліку і ў адносінах да развіцця прадпрымальніцтва), якая б абапіралася на сённяшнія палітычныя і эканамічныя рэаліі. Чаму, напрыклад, з усё большай асцярожнасцю ставяцца заходнія бізнесмены да фінансавых інвестыцый у беларускую эканоміку? Скажам прама, без усякіх эўфемізмаў: яны баяцца!

Глядзяць тыя бізнесмены з-за мяжы на нашу няўстойлівую сацыяльна-палітычную абстаноўку і чэшуць патыліцы. Беларускаму ж ураду не пазайздросціш — ён зведвае ціск з боку самых разнастайных слаёў і груповак. І калі адным з іх у чымсьці можна пайсці насустрач, то з іншымі, інтарэсы якіх закранаюцца ўсё больш балюча (гандлёва-ценавая размеркавальная мафія, напрыклад), прыйдзецца вытрымаць нялёгкі бой.

Тэма выйсця з эканамічнага крызісу была разабрана на прыкладзе раду краін, і, у прыватнасці, Кітая. Кіраўнік урада, які нядаўна наведаў гэту краіну з афіцыяльным візітам, прывёў такія факты: аказваецца, 30 працэнтаў гандлю там знаходзіцца ў прыватных руках. Некалькі гадоў назад у Кітаі былі ўсе прыкметы крызіснага стану эканомікі, але там убачылі, што проста неабходна даць волю малому бізнесу. Ён прадэманстраваў літаральна цуды прыстасавальніцтва да патрабаванняў рынку; праз кароткі час паліцы магазінаў былі запоўнены таварамі і прадуктамі, народ стаў сыты і абуты. Увогуле ж была зроблена простая справа: вытворца і спажывец уступілі ў прамыя адносіны без усяляких пасрэднікаў.

Не будзем паўтараць, якія эпітэты атрымаў на гэтым фоне наш айчынны гандаль. Скажам толькі, што, магчыма, у гэты самы час, калі пішуцца даныя радкі, ва ўрадзе прымаюцца рашэнні аб ліквідацыі гандлёвых трэстаў, аб'яднанняў і іншых падобных прыліпал, якія смокчуць сокі з нашай хворай эканомікі. Паведамленне аб такіх намерах, можаце паверыць, было прынята ўсімі прысутнымі з вялікім энтузіязмам.

У тым, што трэба тэрмінова пазбаўляцца застарэлых форм гаспадарання, развіваць недзяржаўнае прадпрымальніцтва, малы бізнес, знаходзіла практычна поўнае аднадушша. Цікавыя прапановы вылучалі ўсе, хто браў слова,—дырэктар малога прадпрыемства Ю. Нямухін, віцэ-прэзідэнт Саюза прадпрымальнікаў М. Шавельзон, многія іншыя.

Апошні, разглядаючы шматлікія падатковыя і бюджэтныя калізіі, паставіў пытанне аб поўным скарачэнні датацый стратным прадпрыемствам, расходаў на ўтрыманне кіраўніцкага апарату. Такія прапановы ўжо не навіна, а вось «заяўка» на тое, што трэба скарачаць і датаванне некаторых сацыяльных праграм, для некаторых з нас можа здацца нейкай ерассю. Аднак, калі ўдумацца, дык хто ў немалой ступені садзейнічае ўзвінчванню цэн? Ды тая ж бюджэтная эканоміка.

Так, у свой час, паддаўшыся папулісцкай эйфарыі, у нас напяклі, пякуць і сёння, усемагчымыя сацыяльныя праграмы. Не зважаючы на слабасць эканомікі, яўны недахоп фінансаў. Цяпер жа, ратуючы раздуты, нерэальны бюджэт, імкнёмся залатаць брэшы непасільнымі падаткамі. Дзе ж аўтары такога падыходу, каб ставіць эканоміка - фінансавую піраміду з ног на галаву? Як цяпер усім вядома, у Вярхоўным Савеце. Там, дзе ў пастаянных камісіях ужо з'яўляюцца прапановы аб змяненні толькі што прынятага заканадаўства па падаткаабкладанню. Такія вось хістанні...

Валерый ЧАРНЯЎСКІ.

Пастанова Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь

Аб зацвярджэнні справаздачы аб выкананні Дзяржаўнага бюджэту Рэспублікі Беларусь за 1990 год

Вярхоўны Савет Рэспублікі Беларусь **пастанаўляе:**

1. Зацвердзіць справаздачу аб выкананні Дзяржаўнага бюджэту Рэспублікі Беларусь за 1990 год па даходах у суме 15320164 тыс. рублёў і па расходах у суме 14288638 тыс. рублёў, з перавышэннем даходаў над расходамі ў суме 1031526 тыс. рублёў.

2. Зацвердзіць справаздачу аб выкананні рэспубліканскага бюджэту за 1990 год па даходах у суме 14416045 тыс. рублёў і па расходах у суме 13983007 тыс. рублёў, з перавышэннем даходаў над расходамі ў суме 433038 тыс. рублёў.

3. Уключыць у састаў справаздачы аб выкананні Дзяржаўнага бюджэту Рэспублікі Беларусь за 1990 год справаздачы аб выкананні бюджэтаў абласцей і горада Мінска за 1990 год па даходах у суме 8788193 тыс. рублёў і па расходах у суме 8189705 тыс. рублёў, з перавышэннем даходаў над расходамі ў суме 598488 тыс. рублёў, у тым ліку па абласцях і гораду Мінску:

	Тыс. рублёў		
	даходы	расходы	перавышэнне даходаў над расходамі
Брэсцкая вобласць	1030999	947785	83214
Віцебская вобласць	1260718	1170235	90483
Гомельская вобласць	1626255	1522609	103646
Гродзенская вобласць	864960	789498	75462
Мінская вобласць	1213684	1121416	92268
Магілёўская вобласць	1359248	1307389	51859
Горад Мінск	1432329	1330773	101556

Старшыня Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь
С. ШУШКЕВІЧ.

15 студзеня 1992 г. г. Мінск.

ЗАКОН РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

АБ ДЗЯРЖАЎНАЙ ПОШЛІНЕ

Артыкул 1. Плацельшчыкі дзяржаўнай пошліны

Плацельшчыкамі дзяржаўнай пошліны з'яўляюцца юрыдычныя і фізічныя асобы, якія ажыццяўляюць у сваіх інтарэсах юрыдычныя дзеянні і атрымліваюць дакументы, што маюць юрыдычную сілу, у спецыяльных установах, якія маюць на тое паўнамоцтвы.

Артыкул 2. Аб'екты абкладання пошлінай

Дзяржаўная пошліна бярэцца:

1) з іскавых заяў, заяў і скарг, якія падаюцца ў суды, з касацыйных і наглядных скарг на судовыя пастановы, а таксама за выдачу судамі копій дакументаў;

2) з наглядных скарг на судовыя пастановы, якія падаюцца ў органы пракуратуры, а таксама за выдачу пракуратурай копій дакументаў;

3) з іскавых заяў, якія падаюцца ў гаспадарчыя суды, а таксама з заяў і скарг аб пераглядзе рашэнняў гаспадарчых судоў;

4) за натарыяльныя дзеянні, якія ажыццяўляюцца дзяржаўнымі натарыяльнымі канторамі і выканаўчымі органамі гарадскіх, пасялковых і сельскіх Саветаў народных дэпутатаў, а таксама за выдачу дублікатаў натарыяльна засведчаных дакументаў; за складанне выканаўчымі органамі гарадскіх, пасялковых і сельскіх Саветаў народных дэпутатаў праектаў здзелак і заяў, выраб копій дакументаў і выпісак з іх:

5) за рэгістрацыю актаў грамадзянскага стану і за выдачу грамадзянам паўторных пасведчанняў аб рэгістрацыі, а таксама за выдачу пасведчанняў у сувязі са змяненнем, дапаўненнем, выпраўленнем і аднаўленнем запісаў актаў грамадзянскага стану;

6) за выдачу дакументаў на права выезду за мяжу і запрашэнне ў Рэспубліку Беларусь асоб з іншых краін, за ўнясенне змяненняў у гэтыя дакументы; за рэгістрацыю дакументаў замежных грамадзян і асоб без грамадзянства, за прадаўжэнне тэрміну іх рэгістрацыі; за выдачу выязных і ўязных віз; за выдачу і прадаўжэнне пасведчання на права жыхарства ў Рэспубліцы Беларусь; з заяў аб прыёме ў грамадзянства Рэспублікі Беларусь і аб выхадзе з грамадзянства Рэспублікі Беларусь;

7) за прапіску грамадзян;

8) за прадастаўленне права на паляванне;

9) за выплату грамадзянам, якія пражываюць у Рэспубліцы Беларусь, сум па грашовых пераводах, што паступаюць з-за мяжы.

Артыкул 3. Стаўкі дзяржаўнай пошліны

Стаўкі дзяржаўнай пошліны ўстанаўліваюцца Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь.

За натарыяльныя дзеянні, якія ажыццяўляюцца дзяржаўнымі натарыяльнымі канторамі і выканаўчымі органамі гарадскіх, пасялковых і сельскіх Саветаў народных дэпутатаў, памеры дзяржаўнай пошліны ўстанаўліваюцца ў абсалютных велічынях па кожнаму віду дзеянняў і дакументаў, за якія яна бярэцца.

Артыкул 4. Ільготы па дзяржаўнай пошліне

Вызваляюцца ад выплаты дзяржаўнай пошліны:

У СУДОВЫХ УСТАНОВАХ:

1) істцы — паісках аб спагнанні аліментаў;

2) істцы — паісках аб пакрыцці шкоды, прычыненай калецтвам або іншым пашкоджаннем здароўя, а таксама смерцю карміцеля;

3) істцы (рэабілітаваныя грамадзяне, члены іх сем'яў, якія адносяцца да кола асоб, што забяспечваюцца пенсіяй з выпадку страты карміцеля, і наследнікі па закону, якія адносяцца да першай чаргі) — па исках, што падаюцца ў суды аб аднаўленні ў правах і пакрыцці ўрону;

4) істцы (органы сацыяльнага страхавання і органы сацыяльнага забеспячэння) — па рэгрэсных исках аб спагнанні з прычыняльніка шкоды сум дапамог і пенсій, выплачаных пацярпеўшаму;

5) органы сацыяльнага забеспячэння — па рэгрэсных исках аб спагнанні з прычыняльніка шкоды сум кампенсацыі расходаў на бензін, рамонт, тэхнічнае абслугоўванне аўтамабіляў і мотакалясак і запасныя часткі да іх, на абучэнне інвалідаў ваджэнню аўтатранспарту, а таксама па исках аб спагнанні няправільна выплачаных дапамог і пенсій;

6) істцы — па исках аб пакрыцці матэрыяльнага ўрону, прычыненага злачынствам, аб якім заяўлена ў справе і па якому не вынесена рашэнне ў ходзе разгляду крымінальнай справы;

7) бакі — па спрэчках, звязаных з пакрыццём урону, прычыненага грамадзянам незаконным асуджэннем, незаконным прыцягненнем да крымінальнай адказнасці, незаконным прымяненнем у якасці меры стрымання заключэння пад варту або незаконным накладаннем адміністрацыйнага спагнання ў выглядзе арышту або папраўчых работ;

8) юрыдычныя і фізічныя асобы — за выдачу ім дакументаў у сувязі з крымінальнымі справамі і справамі па аліментах;

9) істцы (органы ўнутраных спраў) — па справах аб спагнанні расходаў па пошуках асоб, якія ўхіляюцца ад выплаты аліментаў і іншых плацяжоў;

10) грамадзяне — са скарг аб памылках у спісах выбаршчыкаў;

11) грамадзяне — з касацыйных скарг па справах аб скасаванні шлюбу, акрамя раздзелу маёмасці;

12) істцы — па справах аб спагнанні сум ляснога даходу (уключаючы страты і няўстойкі за парушэнне Правіл водпуску лесу на корані, а таксама штрафы за самавольную высечку лесу, касьбу і выпас жывёлы);

13) органы пракуратуры, дзяржаўныя і грамадскія органы, прадпрыемствы, установы, арганізацыі і грамадзяне, якія звярнуліся ў выпадках, прадугледжаных дзеючым заканадаўствам, з заявамі ў суд у абарону правоў і інтарэсаў іншых юрыдычных і фізічных асоб;

14) істцы (Беларуская дзяржаўная страхавая камерцыйная арганізацыя і яе органы на месцах) — па ўсіх справах, звязаных з аперацыямі па абавязковаму і добраахвотнаму страхаванню;

15) істцы (навучальныя ўстановы . сістэмы адукацыі) — па исках аб спагнанні панесеных дзяржавай расходаў на ўтрыманне навучэнцаў, самавольна пакінуўшых навучальныя ўстановы і выключаных з іх;

16) істцы (Пенсіённы фонд Рэспублікі Беларусь і яго органы на месцах) — па исках аб спагнанні з фізічных асоб абавязковых плацяжоў;

17) дзяржаўныя падатковыя інспекцыі і фінансавыя органы — за падачу ў суд заяў па справах асобага вядзення; па ўсіх исках і заявах аб спагнанні плацяжоў у бюджэт; па исках іншых асоб да дзяржаўных падатковых інспекцый і фінансавых органаў аб спагнанні ў іх карысць сум з бюджэту, а таксама за падачу касацыйных і наглядных скарг па такіх справах;

18) Вярхоўны Суд Рэспублікі Беларусь, Міністэрства замежных спраў Рэспублікі Беларусь і Міністэрства юстыцыі Рэспублікі Беларусь пры запыце дакументаў, якія звязаны з даручэннем устаноў замежных дзяржаў, з якімі заключаны дагаворы аб аказанні прававой дапамогі;

19) істцы (Камітэт па кіраванню дзяржаўнай маёмасцю пры Савеце Міністраў Рэспублікі Беларусь, яго тэрытарыяльныя органы і органы прыватызацыі мясцовых Саветаў народных дэпутатаў) — па исках, якія вынікаюць з прычыны парушэння парадку раздзяржаўлення, прыватызацыі і кіравання дзяржаўнай маёмасцю;

20) асобы, якія падаюць заявы аб адмене вызначэння суда аб спыненні справы або пакіданні яе без разгляду, аб адтэрміноўцы або растэрміноўцы выканання рашэння, змяненні спосабу і парадку выканання рашэння, аб забеспячэнні іску або аб замене аднаго віду забеспячэння іншым, заявы аб пераглядзе рашэння, вызначэння або пастановы суда па новаадкрытых абставінах, заявы аб зняцці або змяншэнні штрафу, накладзенага судом, аб павароце выканання рашэння суда, аб аднаўленні прапушчанага тэрміну, скаргі на дзеянні судовага выканаўцы, прыватныя скаргі на вызначэнні суда аб адмове аб зняцці або змяншэнні штрафу і іншыя прыватныя скаргі на вызначэнне суда, а таксама скаргі на пастановы па справах аб адміністрацыйных правапарушэннях.

У ОРГАНАХ, ЯКІЯ ВЫКОНВАЮЦЬ НАТАРЫЯЛЬНЫЯ ДЗЕЯННІ:

1) грамадзяне — за выдачу або засведчанне правільнасці копій дакументаў, неабходных для атрымання дзяржаўных дапамог і пенсій, а таксама па справах апекі (папячыцельства) і ўсынаўлення (удачарэння);

2) юрыдычныя асобы, якія знаходзяцца на дзяржаўным бюджэце, — за выдачу ім пасведчанняў аб праве на спадчыну маёмасці, што пераходзіць ім па завяшчанню;

3) дзяржаўныя падатковыя інспекцыі — за выдачу ім пасведчанняў аб праве дзяржавы на спадчыну;

4) грамадзяне — за выдачу ім пасведчанняў аб праве на спадчыну маёмасці асоб, загінуўшых пры выкананні дзяржаўных заданняў. У сувязі з выкананнем іншых дзяржаўных або грамадскіх абавязкаў ці з выкананнем абавязку грамадзяніна па выратаванню чалавечага жыцця, ахове дзяржаўнай уласнасці і правапарадку;

5) грамадзяне — за выдачу ім пасведчанняў аб праве на спадчыну жылога дома, яго часткі, кватэры або паю (узносу) у жыллёва-будаўнічым кааператыве, калі яны пражывалі, былі прапісаны на дзень смерці спадчынадаўцы і працягваюць пражываць у гэтым доме (кватэры) пасля смерці спадчынадаўцы;

6) грамадзяне — за выдачу ім пасведчанняў аб праве на спадчыну жылых дамоў, якія знаходзяцца ў сельскім населеным пункце, а таксама ў гарадах раённага падпарадкавання і пасёлках гарадскога тыпу (для наследнікаў першай чаргі па закону), калі яны перасяляюцца ў гэтыя дамы на пастаяннае жыхарства;

7) непаўналетнія, інваліды I і II груп — за выдачу пасведчанняў аб праве на спадчыну;

8) грамадзяне — за выдачу пасведчанняў аб праве на спадчыну на ўклады ў банках, разліковыя чэкі і чэкавыя кніжкі, на страхавыя сумы па дагаворах асабістага і маёмаснага страхавання, аблігацый дзяржаўных пазык, аблігацый дзяржаўных мэтавых беспрацэнтных пазык, сумы заработнай платы, аўтарскага права, сумы аўтарскага ганарару і ўзнагароджання за адкрыццё, вынаходства, рацыяналізатарскую прапанову і прамысловыя ўзоры;

9) грамадзяне — за пасведчанне іх завяшчанняў і дагавораў дарэння маёмасці на карысць дзяржавы, а таксама на карысць дзяржаўных прадпрыемстваў, устаноў і арганізацый;

10) грамадзяне — за пасведчанне даверанасцей на атрыманне пенсій, дапамог і аліментаў;

11) інваліды Вялікай Айчыннай вайны, а таксама іншыя інваліды з ліку ваеннаслужачых, якія сталі інвалідамі з прычыны ранення, кантузіі ці калецтва, атрыманых пры абароне Радзімы (і прыраўнаваныя да іх асобы) або пры выкананні іншых абавязкаў вайсковай службы, або з прычыны захворвання, звязанага са знаходжаннем на фронце,— за ўсе віды аднабаковых здзелак;

12) інваліды і пенсіянеры незалежна ад віду назначанай пенсіі, а таксама асобы, прызнаныя ва ўстаноўленым парадку недзеяздольнымі,— за ўсе натарыяльныя дзеянні немаёмаснага характару;

13) асобы, атрымаўшыя раненне на франтах Вялікай Айчыннай вайны, а таксама асобы, атрымаўшыя раненне пры абароне Радзімы (і прыраўнаваныя да іх асобы) ці пры выкананні абавязкаў вайсковай службы, — за натарыяльнае засведчанне правільнасці копій дакументаў аб раненні і хваробе, звязанай з раненнем;

14) члены сем'яў асоб, загінуўшых або прапаўшых без вестак пры абароне Радзімы (і прыраўнаваныя да іх асобы) ці пры выкананні іншых абавязкаў вайсковай службы,—за натарыяльнае засведчанне правільнасці копій паведамленняў вайсковых часцей аб забітых ці прапаўшых без вестак ваеннаслужачых і партызанах, а таксама копій дакументаў па справах аб прадастаўленні льгот;

15) органы міліцыі — за здзяйсненне выканаўчых надпісаў на спагнанне з грамадзян кошту санапрацоўкі ў медыцынскіх выцвярэзніках;

16) дзяржаўныя падатковыя інспекцыі — за здзяйсненне выканаўчых надпісаў на спагнанне платы з бацькоў за ўтрыманне іх дзяцей у спецыяльных выхаваўчых установах, за выдачу дубліката і копій пасведчанняў аб праве дзяржавы на спадчыну і за ўсе дакументы, неабходныя для атрымання гэтых пасведчанняў;

17) дзіцячыя дашкольныя ўстановы (дзіцячыя сады, яслі і яслі-сады) і школы-інтэрнаты — за здзяйсненне выканаўчых надпісаў аб спагнанні платы з бацькоў за ўтрыманне іх дзяцей у дзіцячых дашкольных установах і школах-інтэрнатах;

18) наследнікі асоб, прапаўшых без вестак на франтах Вялікай Айчыннай вайны,— за выдачу пасведчанняў, якія пацвярджаюць права на атрыманне ў спадчыну маёмасці прапаўшых без вестак асоб;

19) наследнікі рабочых і служачых, якія былі застрахаваны за кошт арганізацый на выпадак смерці і загінулі ад няшчаснага выпадку,— за выдачу пасведчанняў, што пацвярджаюць права на атрыманне ў спадчыну страхавога ўзнагароджання;

20) грамадзяне — за засведчанне правільнасці копій дакументаў і выпісак з іх, неабходных для далучэння да спадчынных спраў на імя непаўналетніх;

21) маці — за засведчанне правільнасці копій з дакументаў па справах аб узнагароджанні іх ордэнамі і медалямі за мнагадзетнасць;

22) грамадзяне, якія пакутуюць ад хранічнага псіхічнага захворвання, над якімі ўстаноўлена апека ў адпаведнасці з дзеючым заканадаўствам,— за атрыманне пасведчанняў аб атрыманні імі ў спадчыну маёмасці;

23) грамадзяне — за выдачу ім пасведчанняў аб праве на спадчыну страхавых сум па абавязковаму страхаванню пасажыраў і страхавога пакрыцця па абавязковаму страхаванню маёмасці, якая належыць грамадзянам;

24) рэабілітаваныя грамадзяне, члены іх сем'яў, што адносяцца да кола асоб, якія забяспечваюцца пенсіяй з прычыны страты карміцеля, і наследнікі па закону, што адносяцца да першай чаргі, — за ўсе дзеянні, якія выконваюцца для іх, звязаныя з рэабілітацыяй і пакрыццём урону;

25) асобы, якія прымалі ўдзел у ліквідацыі вынікаў катастрофы на Чарнобыльскай АЭС у межах зоны адчужэння ў 1986—1987 гадах, і асобы, эвакуіраваныя (у тым ліку выехаўшыя добраахвотна) у 1986 годзе з зоны адчужэння ў сувязі з аварыяй на Чарнобыльскай АЭС, а ў выпадку іх гібелі — члены іх сем'яў, — за засведчанне правільнасці копій дакументаў, неабходных для прадастаўлення льгот.

У ОРГАНАХ, ЯКІЯ ЗАЙМАЮЦЦА АФАРМЛЕННЕМ ДАКУМЕНТАЎ НА ВЫЕЗД ЗА МЯЖУ і НА ЎЕЗД З-ЗА МЯЖЫ

1) грамадзяне — за выдачу ім дыпламатычных, службовых пашпартоў і пашпартоў марака;

2) грамадзяне — за выдачу дакументаў на выезд за мяжу, калі выезд звязаны са смерцю ці наведваннем магілы (месцаў пахавання) блізкіх сваякоў, а таксама за выдачу дакументаў на запрашэнне ў Рэспубліку Беларусь асоб, што пражываюць у краінах, з якімі існуе бязвізавы парадак уезду, у сувязі са смерцю або цяжкай хваробай блізкіх сваякоў;

3) асобы, якія не дасягнулі 16-гадовага ўзросту,— за выдачу ім дазволаў і дакументаў на выезд за мяжу;

4) замежныя турысты — за рэгістрацыю іх дакументаў;

5) замежныя грамадзяне, якім Рэспубліка Беларусь прадаставіла права прыстанішча, і асобы, прыраўнаваныя да іх, члены іх сем'яў і іх дзеці — за выдачу ім дакументаў на выезд за мяжу;

6) замежныя грамадзяне, якія прыязджаюць у Рэспубліку Беларусь, — за выдачу і прадаўжэнне пасведчання на права жыхарства, рэгістрацыю і прадаўжэнне тэрміну рэгістрацыі замежных пашпартоў ці дакументаў, якія замяняюць іх, а таксама за выдачу дакументаў на запрашэнне ў Рэспубліку Беларусь, калі на ўмовах узаемнасці прадугледжана вызваленне ад выплаты дзяржаўнай пошліны адпаведнымі міжнароднымі дагаворамі, заключанымі паміж Рэспублікай Беларусь і іншымі краінамі;

7) грамадзяне, якіх выклікаюць у замежны суд у адпаведнасці з дагаворамі аб аказанні прававой дапамогі па грамадзянскіх, сямейных і крымінальных справах, заключанымі Рэспублікай Беларусь з іншымі краінамі, у якасці сведкі, эксперта або боку па грамадзянскіх, сямейных і крымінальных справах,— за выдачу ім дазволаў на права выезду за мяжу;

8) замежныя грамадзяне, якія выдвараюцца з Рэспублікі Беларусь,— за выдачу ім выязных віз;

9) навучэнцы і студэнты, якія выязджаюць па накіраваннях міністэрстваў Рэспублікі Беларусь для праходжання вытворчай практыкі за мяжу,— за выдачу ім агульнаграмадзянскіх замежных пашпартоў.

У ОРГАНАХ ЗАПІСУ АКТАЎ ГРАМАДЗЯНСКАГА СТАНУ:

1) грамадзяне — за рэгістрацыю нараджэння, смерці, усынаўлення (удачарэння) і ўстанаўлення бацькоўства, за выдачу пасведчанняў пры змяненні, дапаўненні і папраўцы запісаў актаў аб нараджэнні ў выпадках устанаўлення бацькоўства, усынаўлення (удачарэння), а таксама ў сувязі з памылкамі, дапушчанымі пры рэгістрацыі актаў грамадзянскага стану;

2) грамадзяне — за выдачу ім органамі загса пасведчанняў аб смерці ваеннаслужачых і ваенных будаўнікоў, загінуўшых у перыяд праходжання вайсковай службы ў мірны час, у сувязі са змяненнем, дапаўненнем і папраўкай запісаў, а таксама за выдачу паўторных пасведчанняў;

3) інваліды Вялікай Айчыннай вайны, а таксама іншыя інваліды з ліку ваеннаслужачых, стаўшыя інвалідамі з прычыны ранення, кантузіі ці калецтва, атрыманых пры выкананні дзяржаўных заданняў ці пры выкананні іншых абавязкаў вайсковай службы, або з прычыны захворвання, звязанага са знаходжаннем на фронце,— за выдачу паўторных пасведчанняў аб рэгістрацыі актаў грамадзянскага стану;

4) грамадзяне — за выдачу ім даведак аб адсутнасці запісаў актаў грамадзянскага стану ў органах загса;

5) грамадзяне — за выдачу ім на падставе рашэння суда пасведчанняў аб скасаванні шлюбу з асобай, якая прызнана ў парадку, устаноўленым законам, без вестак прапаўшай ці недзеяздольнай з прычыны псіхічнага захворвання, або з асобай, якая асуджана за ўчыненне злачынства да пазбаўлення волі тэрмінам на тры ці больш гадоў;

6) рэабілітаваныя грамадзяне, члены іх сем'яў, што адносяцца да кола асоб, якія забяспечваюцца пенсіяй з прычыны страты карміцеля, і наследнікі па закону, што адносяцца да першай чаргі, — за ўсе дакументы, звязаныя з рэабілітацыяй;

7) камісіі па справах непаўналетніх і органы адукацыі — за выдачу паўторных пасведчанняў аб нараджэнні для накіравання дзяцей-сірот і дзяцей, якія засталіся без апекі бацькоў, ва ўсе дзіцячыя інтэрнатныя ўстановы і навучальныя ўстановы.

У ОРГАНАХ МІНІСТЭРСТВА ЎНУТРАНЫХ СПРАЎ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ І ВЫКАНАЎЧЫХ ОРГАНАХ ПАСЯЛКОВЫХ І СЕЛЬСКІХ САВЕТАЎ НАРОДНЫХ ДЭПУТАТАЎ ЗА ПРАПІСКУ ГРАМАДЗЯН:

1) інваліды, якія прыязджаюць у курортную мясцовасць для лячэння і адпачынку на працягу лячэбнага і дачнага сезона;

2) састарэлыя грамадзяне і інваліды, якія пражываюць у дамах-інтэрнатах для састарэлых і інвалідаў;

3) навучэнцы школ-інтэрнатаў і прафтэхвучылішч, якія знаходзяцца на поўным дзяржаўным забеспячэнні і пражываюць у інтэрнатах.

Паніжаюцца стаўкі дзяржаўнай пошліны:

У органах, якія займаюцца афармленнем дакументаў на выезд за мяжу і на ўезд з-за мяжы:

1) на 50 працэнтаў за выдачу замежных пашпартоў, дакументаў, якія замяняюць іх, а таксама за выдачу да пашпарта грамадзяніна ўкладыша на права выезду за мяжу або прадаўжэння тэрміну дзеяння гэтых дакументаў удзельнікам Вялікай Айчыннай вайны, пенсіянерам і інвалідам;

2) на 50 працэнтаў за выдачу да пашпарта грамадзяніна ўкладыша на права выезду за мяжу або прадаўжэнне тэрміну яго дзеяння жыхарам прыгранічных раёнаў для перасячэння Дзяржаўнай граніцы ў спрошчаным парадку.

Артыкул 5. Правы Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь, мясцовых Саветаў народных дэпутатаў і іншых органаў па ўстанаўленню дадатковых ільгот па дзяржаўнай пошліне

Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь мае права ўстанаўліваць дадатковыя льготы па дзяржаўнай пошліне.

Абласныя і Мінскі гарадскі Саветы народных дэпутатаў маюць права ўстанаўліваць дадатковыя льготы па дзяржаўнай пошліне, якая залічваецца ў мясцовы бюджэт, для асобных плацельшчыкаў і для груп плацельшчыкаў, а раённыя і гарадскія Саветы народных дэпутатаў — для асобных плацельшчыкаў.

Суд або суддзя маюць права ўстанаўліваць дадатковыя льготы ў частцы выплаты дзяржаўнай пошліны па судовых справах для асобных грамадзян зыходзячы з іх маёмаснага становішча.

Артыкул 6. Залічэнне дзяржаўнай пошліны ў бюджэт

Дзяржаўная пошліна паступае ў мясцовы бюджэт, акрамя дзяржаўнай пошліны, што спаганяецца гаспадарчымі судамі, якая ў адпаведнасці з артыкулам 43 Гаспадарчага працэсуальнага кодэкса Рэспублікі Беларусь, прынятага Вярхоўным Саветам Рэспублікі Беларусь 5 чэрвеня 1991 года, паступае ў рэспубліканскі бюджэт.

Артыкул 7. Парадак выплаты дзяржаўнай пошліны

Дзяржаўная пошліна выплачваецца да падачы заявы або выканання дзеяння, якое абкладаецца пошлінай, або пры выдачы дакумента.

Пошліна па дзеяннях, у якіх адзін бок вызвалены ад выплаты пошліны, выплачваецца поўнасцю другім бокам.

Дзяржаўная пошліна выплачваецца наяўнымі грашамі, пошліннымі маркамі, а таксама шляхам пералічэнняў з рахунка плацельшчыка ў банку.

Дзяржаўная пошліна можа выплачвацца ў свабодна канверсуемай валюце па афіцыяльнаму курсу Нацыянальнага банка Рэспублікі Беларусь на момант выканання юрыдычных дзеянняў.

Парадак выплаты дзяржаўнай пошліны ўстанаўліваецца Міністэрствам фінансаў Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 8. Вяртанне дзяржаўнай пошліны

Выплачаная дзяржаўная пошліна падлягае вяртанню часткова або поўнасцю ў выпадках, калі:

1) пошліна была ўнесена ў большым памеры, чым патрабуецца па дзеючаму заканадаўству;

2) асобе, якая звярнулася ў суд або гаспадарчы суд, адмоўлена ў прыняцці заявы або заява вернута, а таксама калі адпаведная ўстанова адмовіла грамадзяніну ў выкананні натарыяльнага дзеяння, рэгістрацыі акта грамадзянскага стану або выкананні іншых дзеянняў, што падлягаюць аплаце пошлінай;

3) вядзенне справы спынена ў сувязі з непадведамнасцю справы суду, незахаваннем устаноўленага парадку папярэдняга пазасудовага вырашэння спрэчкі або заява пакінута без разгляду ў сувязі з незахаваннем устаноўленага парадку пазасудовага вырашэння спрэчкі, падачай заявы недзеяздольнай асобай і знаходжаннем на разглядзе ў іншым судзе спрэчкі паміж тымі ж бакамі, аб тым жа прадмеце і на тых жа падставах;

4) гаспадарчым судом спынена вядзенне справы ў сувязі з вызваленнем адказчыка ад выплаты няўстойкі, пені або штрафу па рашэнню кампетэнтнага органа;

5) адменена ва ўстаноўленым парадку ўжо выкананае рашэнне суда або гаспадарчага суда аб спагнанні пошліны з адказчыка;

6) у працэсе разгляду справы судом або гаспадарчым судом удакладнена цана іску, з якога была выплачана пошліна, і цана іску зменшана;

7) асоба, выплаціўшая пошліну, адмаўляецца ад выканання дзеяння або атрымання дакумента да звароту ў адпаведную дзяржаўную ўстанову, якая спаганяе пошліну;

8) муж і жонка, якія не маюць непаўналетніх дзяцей, выплацілі пошліну за рэгістрацыю скасавання шлюбу па ўзаемнаму пагадненню, аднак акт аб скасаванні шлюбу не зарэгістраваны ў сувязі з прымірэннем мужа і жонкі або няяўкай аднаго з іх на рэгістрацыю гэтага акта;

9) акты грамадзянскага стану, натарыяльна засведчаныя дагаворы, пасведчанні аб праве на спадчыну і іншыя дакументы, аплачаныя пошлінай, прызнаны судом несапраўднымі;

10) адмоўлена ў задавальненні заявы аб выхадзе з грамадзянства і прыёме ў грамадзянства Рэспублікі Беларусь, у выдачы замежнага пашпарта, а таксама калі грамадзянін адмовіўся ад выезду за мяжу да атрымання замежнага пашпарта;

11) гаспадарчы суд накіраваў заявы па пераддагаворных спрэчках на разгляд іншаму гаспадарчаму суду, дзе прадугледжаны больш нізкія стаўкі пошліны;

12) у іншых выпадках, якія вызначаюцца Міністэрствам фінансаў Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 9. Адказнасць за правільнасць спагнання дзяржаўнай пошліны

Кіраўнікі ўстаноў, якія спаганяюць дзяржаўную пошліну, нясуць адказнасць за правільнасць спагнання пошліны, а таксама за своечасовае і поўнае пералічэнне яе ў бюджэт у адпаведнасці з дзеючым заканадаўствам.

Артыкул 10. Органы, якія ажыццяўляюць кантроль за правільнасцю спагнання дзяржаўнай пошліны

Кантроль за дзеяннямі ўстаноў, якія спаганяюць пошліну, ажыццяўляецца іх вышэйстаячымі органамі.

Галоўная дзяржаўная падатковая інспекцыя Міністэрства фінансаў Рэспублікі Беларусь і яе мясцовыя дзяржаўныя падатковыя інспекцыі абавязаны праводзіць праверкі ва ўсіх установах, якія спаганяюць дзяржаўную пошліну, па пытаннях правільнасці спагнання пошліны, а таксама своечасовасці і паўнаты ўнясення яе ў даход бюджэту.

Старшыня Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь
С. ШУШКЕВІЧ.

10 студзеня 1992 г.
г. Мінск

Пастанова Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь

Аб парадку ўвядзення ў дзеянне Закона Рэспублікі Беларусь «Аб дзяржаўнай пошліне»

Вярхоўны Савет Рэспублікі Беларусь **пастанаўляе:**

1. Увесці ў дзеянне Закон Рэспублікі Беларусь «Аб дзяржаўнай пошліне» з 1 лютага 1992 года.

2. Савету Міністраў Рэспублікі Беларусь да 25 студзеня 1992 года зацвердзіць памеры ставак дзяржаўнай пошліны, прывесці рашэнні Урада Рэспублікі Беларусь у адпаведнасць з Законам Рэспублікі Беларусь «Аб дзяржаўнай пошліне» і ўнесці прапановы ў Вярхоўны Савет Рэспублікі Беларусь аб змяненнях і дапаўненнях заканадаўчых актаў Рэспублікі Беларусь.

Старшыня Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь
С. ШУШКЕВІЧ.

10 студзеня 1992 г.
г. Мінск.

СПАВЯДАЛЬНАЕ

ПРАСВЯТЛЕННЕ

Вядома, што калі маладыя жывуць надзеямі, то старыя — пераважна ўспамінамі. Я таксама дасягнуў таго ўзросту, калі ўсё часцей і часцей вяртаешся да ўспамінаў, адны з якіх—грэюць і ўсяляюць веру, што жыццё не было дарэмным, другія ж пакідаюць у душы толькі прыкры асадак. І галоўная з нашых памылак, як мне думаецца, — здрада, адступленне ад агульначалавечых, духоўных каштоўнасцей, якія прапаведавала і несла ў свет таксама і рэлігія. Звыш 70 гадоў наш велізарны платны партыйны апарат з усімі яго добраахвотнымі памочнікамі імкнуўся задушыць і знішчыць веру людзей у вышэйшую справядлівасць, не грэбуючы самымі бесчалавечнымі метадамі.

Памятаю, як недзе ў 50-х гадах, калі я сам працаваў штатным работнікам Драгічынскага райкома КПБ, нашы партыйныя важакі даручалі групам актывістаў паўсюднае знішчэнне крыжоў і храмаў. Варта было мне сказаць сваё слова — не, не ў абарону рэлігіі, а толькі супраць нецывілізаваных метадаў ганьбавання вернікаў, як мае месца ў райкоме вельмі хутка трапіла пад скарачэнне. Там, як мне цяпер бачыцца, увесь час была патрэба ў паслухмяных выканаўцах любой, спушчанай зверху, волі. Усялякія сумненні асуджаліся і караліся «строгім і прынцыповым» партыйным судом.

Вядома ж, маё тагачаснае выступленне нікольні не змяніла існаваўшую палітыку ў адносінах да царквы, да людскіх святынь. Але цяпер я спакойны, што свой чалавечы абавязак на той момант выканаў, паўстаўшы супраць ганебных метадаў усталявання прыярытэтаў Савецкай улады, якую абараняў і ў ідэалы якой шчыра верыў.

І, разам з тым, вельмі прыкра зараз усведамляць, што сёння ўсё маё пакаленне нясе крыж аднолькавай віны. І тыя, каго за крамольную абарону спрадвечных каштоўнасцей пазбаўлялі права быць на партыйнай рабоце, і тыя, хто за добрыя паказчыкі ў атэістычным выхаванні і своечасовыя справаздачы аб скінутых крыжах і зруйнаваных храмах ішлі на павышэнні з добрымі акладамі.

Сёння разумею: усвядомлена ці не, а ўсе мы рыхтавалі крах КПСС. І цяпер, калі партыя існаваць перастала, вельмі мала заўважаю шкадавання з боку простых людзей-працаўнікоў. Як быццам яе і не было.

Мне зразумелы (бо сам перажыў) душэўны боль многіх франтавікоў і інвалідаў, якія ўступалі ў рады КПСС пад Масквой, Ленінградам, Сталінградам, ведаючы аб адной сваёй прывілеі — першымі падняцца ў атаку і першымі памерці, абараняючы ўладу Саветаў. І пасля, застаўшыся зраненымі, скалечанымі той вайной, іншых прывілей многія з іх так і не спазналі. І пакуль яны, сапраўдныя камуністы, выстойвалі чэргі на атрыманне людскага жылля і мелі пенсіі, якіх і ў ранейшыя часы хапала ўсяго на 3 — 4 кілаграмы добрай каўбасы, іншыя, не стамляючыся паўтараць лозунг «Чалавек чалавеку — сябар, таварыш і брат», ездзілі на персанальных машынах і карысталіся льготамі, якія пашыраліся і на іх дзяцей. Прычым не спынялі іх ні людское асуджэнне, ні боязь кары Усявышняга... Гэта ж толькі здавалася, што людзі нічога не бачаць. На самой справе беспартыйныя і радавыя камуністы аб сваіх важаках-начальніках часцей меркавалі не па іх словах, а па ўчынках. І, падобна мне, многія — з глыбокім расчараваннем і пакутамі сумлення—прыходзілі да пераканання, што намнога больш братэрства і справядлівасці ў апошнія гады было ў праваслаўнай ці баптысцкай абшчыне, чым у нашай камуністычнай партыі.

Тое спазнаў і на сабе.

На працягу апошніх пяці гадоў мяне некалькі разоў накіроўвалі на лячэнне ў абласную бальніцу. Зразумела, гэта быў даволі самотны і складаны для мяне час. Але што найбольш уразіла: мяне ні разу не наведалі, не пацікавіліся самаадчуваннем ні таварышы па камуністычнай партыі, у радах якой знаходзіўся амаль 50 гадоў, ні кіраўнікі раённай арганізацыі ветэранаў вайны і працы. Сапраўдную чалавечнасць і міласэрнасць на гэтым крытычным этапе майго жыцця праявілі якраз тыя, каго наша партыя ўвесь час кляйміла «палітычна адсталымі і несвядомымі»—мае суседзі і знаёмыя. Усе яны — ці то праваслаўныя вернікі, ці баптысты — сваім саўдзелам паказалі, кім павінен быць чалавек чалавеку. І рабілі гэта душэўна і сціпла. Ці не таму выстаялі, нягледзячы на шматгадовыя ганенні, царква і рэлігійныя абшчыны, што там людзі без інструкцый, пастаноў, рэкамендацый, а проста па загаду душы і сумлення клапаціліся адзін пра аднаго, дапамагаючы не толькі добрым словам, але і канкрэтным дзеяннем? У адрозненне ад нашай партыі, дзе клопат аб радавых працаўніках быў толькі на паперы, у той час як на справе ўладу маючыя больш дбалі пра сябе, сваю кар'еру і свае кішэні, не зважаючы на тых, хто сапраўды і сілы, і здароўе, і жыццё сваё паклаў на алтар Айчыны.

Цяпер для мяне гэта — ісціна. Шкада, аднак, што, каб зразумець яе, трэба было жыццё пражыць.

Пётр ЧЭЧКА,
ветэран вайны і працы.
г. Драгічын.

У слесара Уладзіміра АЎСІЕВІЧА работа вельмі адказная. У многім менавіта ад яго залежыць тое, ці будуць своечасова дастаўлены ў магазіны Мінска хлеб, малако, іншыя прадукты. Уладзімір працуе ў вытворчым аб'яднанні «Мінскгандальаўтатранс», чые машыны забяспечваюць усе перавозкі ў гандлёвыя ўстановы горада. Слесару Аўсіевічу даручаны рамонт і дыягностыка рухавікоў. У тым, што транспартам аб'яднання штогод перавозіцца 120 тысяч тон грузаў, ёсць часцінка працы Уладзіміра, які забяспечвае якаснае і хуткае абслугоўванне рухавікоў.

Фота Я. ПЯСЕЦКАГА.

РОЗГАЛАС

СКАНДАЛ З-ЗА ДАПАМОГІ

Маленькае, у некалькі радкоў паведамленне, апублікаванае два дні назад у беларускіх газетах, нарабіла столькі шуму! У ім паведамлялася, што раённыя таварыствы інвалідаў г. Мінска атрымалі гуманітарную дапамогу ад міжнароднай дабрачыннай арганізацыі «Доркас хэлп інтэрнэшнл». Коратка — аб факце.

Адваротная сувязь спрацавала без прамаруджання. Тэлефоны рэдакцый і інфармагенцтва «БелаПАН» літаральна распаліліся ад званкоў. Людзі звоняць і абураюцца: мне не дасталося кавалка ад заморскага пірага!

Растлумачым. У перыяд з канца снежня па канец студзеня гуманітарная дапамога сапраўды паступіла ў Мінск з Бельгіі. Яна ўжо размеркавана — па спісах, складзеных у раённых таварыствах, сярод найбольш бедных інвалідаў. Дабрачынны груз уяўляў сабой: для інвалідаў Кастрычніцкага раённага таварыства (прадстаўнік кіраўніцтва якога сцвярджаў, што нічога яны не атрымалі, а між тым прадстаўлены імі спіс быў самым вялікім) — пасылкі, для інвалідаў Цэнтральнага і Фрунзенскага — пасцельная бялізна, Першамайскага — 500 кілаграмаў сухога малака.

Якое ж наша грамадства, калі столькі шуму — з-за дапамогі...

ЗНОЎ ПЕРАГАВОРЫ, ЗНОЎ У МІНСКУ

На гэтым тыдні дэлегацыя Рэспублікі Беларусь пабывала ў Маскве, дзе з прадстаўнікамі іншых рэспублік былога СССР абмяркоўвала пытанні падрыхтоўкі перагавораў аб звычайных і стратэгічных наступальных узбраеннях паміж кіраўніцтвам дзяржаў Садружнасці. Паводле звестак з парламенцкіх колаў, перагаворы гэтыя намечана правесці 7 лютага ў Мінску.

ЖЫВЕ БЕЛАРУСЬ! І НА БЕЛАСТОЧЧЫНЕ–ТАКСАМА

У Беластоку адбыўся другі кангрэс Беларускага дэмакратычнага аб'яднання.

БДА, утворанае ў 1990 годзе, з'яўляецца партыяй парламенцкага тыпу, якая аб'ядноўвае беларусаў Польшчы. Мэтамі сваёй дзейнасці БДА лічыць выказванне патрабаванняў беларускай меншасці і абарону яе інтарэсаў.

На другім кангрэсе аб'яднання разгледжаны арганізацыйныя пытанні, унесены змены ў Статут і Праграму. Старшыня Галоўнай рады пісьменнік Сакрат Яновіч падаў у адстаўку. У знак прызнання яго заслуг спадара Яновіча абралі ганаровым прэзідэнтам. Новым Старшынёй БДА абраны малады палітык і навуковец Алег Латышонак.

У кангрэсе прымалі ўдзел госці з Беларусі — чатыры прадстаўнікі Беларускага народнага фронту.

БРУСЕЛЬ ЧАКАЕ

Андрэ Луі, старшыня Інтэрнацыянала Хрысціянскай дэмакратыі, запрасіў у Брусель, дзе знаходзіцца штаб-кватэра арганізацыі, дэлегацыю ў саставе Пятра Сіўкі (Беларускае хрысціянска-дэмакратычнае яднанне), Яўгена Лугіна (Сялянская партыя), Анатоля Астапенкі (Нацыянальна-дэмакратычная партыя), Зянона Пазьняка і Лявона Баршчэўскага (парламенцкая апазіцыя БНФ). Відаць, размова будзе ісці аб садзейнічанні Інтэрнацыянала ў станаўленні незалежнасці Беларусі.

БЫВАЙ, НЯМЫТАЯ РАСІЯ?

Канал Расійскага тэлебачання на беларускім экране ў бліжэйшы час можа стаць вакантным. Аб гэтым, спаслаўшыся на чыноўнікаў БТ, сказаў на нядаўняй сустрэчы з журналістамі прэзідэнт Саюза прадпрымальнікаў Беларусі Уладзімір Карагін. Як высветліў БелаПАН, інфармацыя лідэра бізнесменаў пацвярджаецца толькі часткова.

— Расійскае тэлебачанне будзе трансліравацца, калі ў нашага ўрада хопіць сродкаў на аплату канала, — растлумачыў намеснік старшыні Дзяржтэлерадыё Беларусі Віталь Чанін. Назваць суму, якую запатрабуе Расія, В. Чанін адмовіўся, але заявіў, што нават пры станоўчым вырашэнні пытання канал РТВ будзе «кіруемым», гэта значыць неістотныя і нецікавыя для жыхароў Беларусі перадачы расіян будуць замяняцца праграмамі мясцовага тэлебачання.

Такім чынам, як у старыя добрыя часы, густы простых беларусаў будзе фарміраваць нехта... Цэнзар?

БелаПАНарама

АКТЫВІСТЫ Ў ПАДВАЛЕ

Нарада старшынь прафкомаў Канфедэрацыі працы Беларусі (КПБ), якая адбылася нядаўна ў Мінску, была выклікана неабходнасцю абмеркаваць далейшыя дзеянні гэтага прафсаюза.

Удзельнікі нарады абмяняліся інфармацыяй аб сітуацыі ў працоўных калектывах у цэлым і аб ходзе прыватызацыі ў прыватнасці.

Старшыня выканкома КПБ Міхаіл Собаль паведаміў аб зацвярджэнні Асацыяцыі беспрацоўных. Галоўнай задачай яе з'яўляецца абарона членаў КПБ ад беспрацоўя, гэта значыць улік ужо існуючых рабочых месц і забеспячэнне імі людзей, а таксама стварэнне прафсаюзам новых рабочых месц.

З-за адмовы старшыні Мінгарвыканкома А. Герасіменкі прадаставіць рэспубліканскаму прафсаюзу памяшканне пад офіс, нарада праходзіла ў непрыстасаваным для гэтага падвале. Адмову мэр горада матываваў адсутнасцю плошчаў нават для замежных прадстаўніцтваў. Гэта абставіна вельмі здзівіла другога сакратара пасольства ЗША Мэццю Бойза, які прысутнічаў на нарадзе. Ён, напэўна, упершыню бачыў, каб рэспубліканскі прафсаюз працаваў у такіх умовах.

Дарэчы, у старшыні Барысаўскага гарвыканкома праблем з памяшканнямі менш — нядаўна ён заявіў аб сваёй гатоўнасці прадаставіць рэгіянальнай прафарганізацыі памяшканне.

ПЫТАЛЬНІК

Нашы тэлефоны: 32-60-13, 32-44-02.

«МЯНЯЮ МАКУЛАТУРУ НА БОЦІКІ»

У мяне ёсць паўтоны макулатуры. Каб здаць яе, патрэбна машына або трактар. За гэта механізатар запатрабуе пляшку гарэлкі. А што я атрымаю за паперу? Капейкі.

Праўда, прапануюць шпалеры, кнігі, але яны мне не патрэбны. Мне патрэбны дзве пары цёплых жаночых боцікаў. Ці магу я атрымаць іх у абмен на здадзеную макулатуру?

М. ЛЯШЧЫНСКАЯ.
в. Таўканы, Валожынскі раён.

— Становішча не такое бязвыхаднае, як падае яго аўтар пісьма, — адказала намеснік дырэктара Валожынскай раённай нарыхтоўчай канторы Д. Сінько.—Невядома, куды і да каго канкрэтна М. Ляшчынская звярталася, што ёй адмовілі. Звычайна ў такіх пытаннях па заяўцы здатчыка на месца выязджае нарыхтоўшчык і прымае макулатуру. Так што ніякаму шафёру даваць пляшку гарэлкі не трэба.

— Дзіна Міхайлаўна, але ж наша чытачка за паперу сваю хоча набыць абутак, у прыватнасці, боцікі. Ці магчыма гэта?

— Так, за здадзеную макулатуру на нашых прыёмных пунктах можна атрымаць толькі шпалеры і кнігі. А вось каб набыць некаторыя дэфіцытныя тавары, у тым ліку абутак, неабходна здаць пэўную колькасць рыззя, выкарыстанага поліэтылену, каляровага металалому, іншай другаснай сыравіны.

Хачу зазначыць, што ў прыёмцы яе, як і макулатуры, ніколі нікому не адмаўлялі. І заўсёды па магчымасці атаварвалі.

У «Х-ДНІ»

Ваша газета часта паведамляе аб неспрыяльных для здароўя чалавека днях уздзеяння гравітацыйных і геамагнітных палёў Зямлі. А ці ёсць уздзеянне на арганізм з боку паветра?

М. ШЫШЛАКОВА.
г. Добруш.

Мы ўжо не раз гаварылі, што разуменне механізмаў уздзеяння гравітацыйных і геамагнітных палёў на арганізм чалавека дапамагае прадухіліць неспрыяльныя для здароўя вынікі такіх абурэнняў. Сёння размова пойдзе аб павелічэнні у калязямным газавым саставе паветра канцэнтрацыі пароў ртуці, вадароду, азоту, радону, гелію. Даследаванні пераканаўча паказалі, што павелічэнне прыліўных сіл цяжару садзейнічае «падсосу» газаў з глыбіні Зямлі праз трэшчыны да паверхні. Прычым у пэўныя перыяды канцэнтрацыя такіх газаў у калязямным слоі паветра можа ўзрастаць у сто і больш разоў.

Асаблівую небяспеку для здароўя чалавека ўяўляе канцэнтрацыя падобных газаў у жылых памяшканнях. Ёсць назіранні, якія адзначалі, напрыклад, узаемасувязь паміж рэзкімі ўсплёскамі выдзялення радону і галаўнымі болямі, падаўленасцю, дрэнным самаадчуваннем у жыхароў дамоў, дзе адбываецца накапленне газу. Разам з тым эфект ад слабых экалагічных уздзеянняў таго ж радону можна чакаць праз гады.

Вядома, шкодныя састаўляючыя накопліваюцца не ў кожным доме. Больш таго, напрыклад, экстрэмальныя канцэнтрацыі пароў ртуці ў калязямным паветры ўзнікаюць толькі ў раёнах з высокім утрыманнем ртуці ў нетрах Зямлі. Але ж таксічныя прадукты могуць утрымлівацца і ў будаўнічых матэрыялах, з якіх пабудаваны нашы дамы.

Як жа прадухіліць ці зменшыць дзеянне гэтых шкодных рэчываў? Перш за ўсё — не будаваць ні жылых, ні вытворчых памяшканняў у месцах выхаду на паверхню небяспечных для здароўя газаў і пароў. Не будаваць нашы дамы з матэрыялаў, якія не прайшлі дастатковага абследавання. На гэтым этапе сваё важкае слова павінны сказаць геолагі, фізікі, гігіеністы.

Але мы жывём у сваіх кватэрах, у сваіх дамах ужо даўно, у крытычныя дні заўважаем пагаршэнне самаадчування і не ўпэўнены ў тым, што ў дом не прасочваецца таксічны газ. У гэтым выпадку вы маглі б прыцягнуць для спецыяльнага абследавання брыгаду са спецыялістаў — геолагаў, геафізікаў, гігіеністаў і вучоных-медыкаў, якая не толькі ацаніла б магчымасці накаплення таксічных ці радыеактыўных газаў у памяшканнях, але і дала б медыка-экалагічную ацэнку залежнасці стану здароўя ад данага саставу паветра.

Вось прасцейшыя рэкамендацыі:

У якасці прафілактыкі накаплення шкодных газаў у «Х-дні» пастарайцеся герметызаваць швы і любыя адтуліны ў вашай кватэры. Напярэдадні крытычнага дня і ў сам дзень праветрывайце ўсе памяшканні. Абавязкова — двойчы ў дзень — рабіце вільготную ўборку. Набудзьце іанізатар паветра і ўключайце яго ў перыяды гравітацыйных абурэнняў. Акрамя таго, у гэтыя дні піце па паўшклянкі настою чарнаплоднай рабіны ці настою брусніц, ядлоўцу за 15 мінут да яды.

А «Х-гадзінамі» (час маскоўскі) у лютым будуць:

6-га з 9 да 11
15-га з 22 да 24
19-га з 13 да 14
24-га з 7 да 9
29-га з 6 да 9.

Гэтыя рэкамендацыі прапануе нашым чытачам **В. Хаснулін,** кіраўнік лабараторыі медыка-экалагічных праблем прафілактыкі Новасібірскага інстытута клінічнай і эксперыментальнай медыцыны, доктар медыцынскіх навук.

Урад вырашае, як правесці індэксацыю грашовых укладаў

Зноў мы адчулі на сабе цяжар павышэння цэн. Рэзка зменшыліся і нашы зберажэнні на ашчадных кніжках. Пасля красавіцкай рэформы ў мінулым годзе Паўлаў нам кампенсаваў па 40 працэнтаў. А як будзе зараз?

С. ДАЛІДОВІЧ.
г. Орша.

На гэта пытанне мы папрасілі адказаць намесніка старшыні Ашчаднага банка Рэспублікі Беларусь Уладзіміра Дзмітрыевіча ХІЛЬКО.

— Зараз пытанне аб індэксацыі даходаў насельніцтва, якія захоўваюцца на ашчадкніжках, разглядае наш урад. Мы далі свае прапановы па індэксацыі зберажэнняў шляхам павелічэння працэнтных ставак, якія дзейнічалі па стану на 1 студзеня гэтага года па індэксу кошту жыцця, налічаным да цэнаў на 1 красавіка 1991 года. Якімі гэтыя стаўкі будуць, мы яшчэ паведамім. Акрамя таго, з 1 студзеня Ашчадны банк увёў новыя павышаныя працэнтныя стаўкі на ўклады «да запатрабавання» ў размеры да 9 працэнтаў гадавых, на тэрміновыя ўклады, якія не агаворваліся спецыяльным тэрмінам і праляжалі год, — 7 працэнтаў, якія праляжалі ад трох да пяці гадоў — 9 працэнтаў. Тыя, чые ўклады праляжалі пяць і больш гадоў, будуць мець 15 працэнтаў гадавых.

Раней было адпаведна 5, 7 і 9 працэнтаў.

Тэлепродаж жывёлы

Брокер, біржа, таргі — гэтыя словы ўсё часцей чуваць па радыё і тэлебачанні. Амаль у кожным нумары газеты можна прачытаць пра гэтыя навіны нашага жыцця. А вось я чуў, што ў ЗША прадаюць жывёлу пры дапамозе тэлебачання. Ці праўда гэта?

А. ЦІМЧАНКА,
пачынаючы фермер.

Так, у Амерыцы заключаюць гандлёвыя здзелкі на набыццё або продаж жывёлы, не выходзячы з кабінета. Жывёлу пакупнікі бачаць на экране свайго тэлевізара і чуюць заяўкі, якія трапляюць да аўкцыяніста па тэлефоне.

Узнікла ідэя відэатаргоў у 1979 годзе, калі адзін з фермераў прыгнаў сваю жывёлу на таргі за 480 кіламетраў, а купіў статак жывёлавод, які жыў за восем кіламетраў ад прадаўца. Бедная жывёла дарэмна адолела 960 кіламетраў.

Зараз яе нікуды ганяць не трэба. Зняў на плёнку—і канец справе.

Арганізоўвае відэатаргі спецыяльная кампанія. Яе прадстаўнікі аб'язджаюць жывёлагадоўчыя гаспадаркі і здымаюць на відэаплёнку прызначаную на продаж жывёлу. Будучыя пакупнікі тым часам рэгіструюцца, каб аўкцыяністы маглі загадзя праверыць іх крэдытаздольнасць. У дзень таргоў відэазапісы дэманструюцца праз каналы камерцыйнага спадарожніка сувязі, а пакупнікі падаюць заяўкі па тэлефоне.

І вось здзелкі заключаны. Пасля гэтага кампанія, якая наладзіла таргі, арганізуе адпраўку прададзенай жывёлы пакупніку. За гэта яна атрымлівае два працэнты. Транспартныя расходы аплачвае пакупнік. Купляюць жывёлу гаспадаркі, якія займаюцца яе адкормам, мясапрамыслоўцы і жывёлаводы. Яны лічаць, што больш зручнага спосабу гандлю няма: бо дзе яшчэ можна за паўдня паглядзець дзесяць тысяч галоў жывёлы?

Прастытуцыя ў Мінску сто гадоў назад

У апошні час у газетах з'явілася шмат інфармацыі аб СНІДзе, які можна набыць у «абдымках кахання». Старыя людзі сцвярджаюць, што раней была больш высокая мараль і венерычныя захворванні сустракаліся радзей.

Л. В., студэнтка.

На жаль, гісторыя сцвярджае, што і ў нас на Беларусі «неўміручае рамяство» — прастытуцыя прыжылася вельмі даўно. Яшчэ ў 1891 годзе ў Мінску быў створаны Асобы Санітарны Камітэт, у абавязкі якога ўваходзіла не толькі сачыць за санітарным станам горада, але і наглядаць за прастытуткамі. У саставе гэтага органа былі прадстаўлены даволі высокапастаўленыя асобы: гарадскі галава (старшыня), губернскі ўрачэбны інспектар, паліцмайстар, дывізійны і гарадскі санітарны ўрачы. На фінансавае забеспячэнне камітэта адпускалася 4.000 рублёў.

У той час у Мінску было 70 тысяч жыхароў, 9 працэнтаў з іх складалі так званае «халастое вайсковае насельніцтва» і вялікая колькасць мігрантаў. У 1893 годзе ў горадзе «працавалі» 152 «жрыцы кахання». Але ж не ўсе яны «абслугоўвалі» ў публічных дамах, многія прымалі кліентаў на кватэры, для чаго ім прыходзілася здымаць памяшканні. Былі яшчэ і «нелегальныя» прастытуткі. Колькасць іх не паддавалася ні медыцынскаму, ні паліцэйскаму ўліку.

Нястрымны рост прастытуцыі вёў за сабой і яе вечных спадарожнікаў — венерычныя хваробы. Таму Асобы Санітарны Камітэт (АСК) Мінска рашыў навесці парадак на панелях і ва ўстановах з чырвоным ліхтаром. Публічным дамам былі дадзены прадпісанні аб тым, каб кожная «працаўніца» з мэтай прафілактыкі была забяспечана кубкам Эсмарха і пастаянным запасам раствору сулемы, а цяжарныя прастытуткі (з 8-га месяца) ізаляваны ад кліентаў.

Для аператыўна-пошукавай работы, а дакладней, для выяўлення тайных прастытутак і прымусовай дастаўкі іх на назіральны пункт, была створана пасада «асобага агента» АСК (у сучаснай інтэрпрэтацыі — оперупаўнаважаны крымінальнага вышуку).

Для нагляду за прастытуткамі на кожную заводзілася «справа», куды збіралася ўся інфармацыя пра яе лад жыцця. У кожнай такой жанчыны быў свой нумар. Каб змяніць месца жыхарства, прастытутцы трэба было атрымаць «прахадное пасведчанне» з пячаткай АСК.

Для рэгламентацыі жыцця прастытутак служыла спецыяльная «Інструкцыя ўрачэбнаму персаналу Мінскага гарадскога Санітарнага Камітэта па нагляду за прастытуцыяй», зацверджаная урачэбным аддзяленнем Мінскага губернскага праўлення. У ёй тлумачылася, што прастытуткай з'яўляецца «ўсялякая жанчына, якая займаецца распустай». У разрад такіх жанчын яны траплялі або добраахвотна «па ўласнаму жаданню», або на падставе звестак кампраметуючага характару, здабытых прадстаўнікамі адміністрацыйных апаратаў паліцыі і медыцыны, якія ўваходзілі тады ў адзін з дэпартаментаў МУС Расіі.

Быць выключанай з гэтых спісаў жанчына магла толькі ў выпадку смерці, шлюбу або асабістага хадайніцтва, прызнанага адміністрацыяй АСК важкім. Тады яе «справа» добрасумленна знішчалася.

Аплата паслуг прастытутак залежала ад катэгорыі дамоў цярпімасці. Немалое значэнне мелі і рэгіянальныя адрозненні. У Маскве плацілі значна больш, чым у Яраслаўлі ці Фергане.

У 1897 годзе дзяржаўныя органы Расійскай Імперыі надзвычай занепакоіліся з выпадку распаўсюджання ў краіне сіфілісу і атрымалі Найвышэйшы дазвол на выпрацоўку агульных асноў нагляду за прастытуцыяй у гарадах. Праз два гады ў Маскве быў зацверджаны ўрачэбна-паліцэйскі камітэт і створана Асобая Камісія з удзелам ў ёй членаў Медыцынскага савета Міністэрства ўнутраных спраў. Гэта камісія прадставіла Медыцынскаму савету спецыяльны даклад аб становішчы спраў з прастытуцыяй на прыкладзе Масквы. Члены камісіі прыйшлі да высновы, што сіламі адной паліцыі праблему прастытуцыі вырашыць немагчыма. Таму ў наглядзе за прастытуцыяй паліцыі адводзілася другасная роля.

Матэрыялы «Пытальніка» падрыхтавала Марыя ДАБЖЫНСКАЯ.

Містэр і Маргарыта

Снег і мароз для містэра Леслі Макларана ў навіну. Калі ён вылятаў з лонданскага аэрапорта Хітроу ў Беларусь, на туманным Альбіёне было плюс пяць, зелянелі газоны. У супрацоўніка прафсаюза паліграфістаў «Согат» (цяпер гэты прафсаюз аб'ядноўвае і работнікаў сродкаў масавай інфармацыі каралеўства) у нашай рэспубліцы многа сяброў. Яго з нецярплівасцю чакалі ў Мінску, Магілёве, Быхаве.

У ліпені-жніўні група беларускіх дзяцей-чарнобыльцаў, згодна з дагаворам паміж «Согатам» і прафсаюзам работнікаў культуры Беларусі, адпачывала непадалёку ад Брайтана. Там містэр Макларан і стаў «татам Леслі» для трох дзесяткаў беларускіх хлопчыкаў і дзяўчынак. Асабліва пасябраваў з дзесяцігадовай Маргарытай Бушуевай з Быхава. Бацькі Рыты, работніца мясцовай друкарні і ваеннаслужачы, запрасілі англічаніна да сябе ў госці. Жыве тата Леслі цяпер у ваенным гарадку пад Быхавам у трохпакаёвай кватэры Бушуевых. У свае 59 гадоў ён пачаў вывучаць рускую мову.

— Мы ўсе ў «Согаце» проста ўлюбіліся ў вашых дзяцей,— гаворыць містэр Макларан. — Упэўнены, што і дзеці памятаюць маму Лінду, тату Роджэра, маму Джой і маму Роўз.

● РАДЫЁПЕРАХВАТ ●

РАДЫЁ «СВАБОДА»

На чарговым з'ездзе журналістаў Украіны створаны забастовачны камітэт. Дэмакратычны друк тут зараз перажывае жорсткі крызіс, выжываюць толькі дзяржаўныя органы і камерцыйныя выданні. Адна з самых папулярных газет «Молодь України» ў студзені амаль не выходзіла. Многія рэспубліканскія выданні значна «пахудзелі», і сваімі памерамі нагадваюць бульварныя газеткі.

МЗС Чэха-Славакіі заявіў, што захопленыя Германіяй 16 танкаў савецкай вытворчасці, якія былі прададзены Сірыі, з'яўляюцца звычайным экспартным таварам. Таму Чэха-Славакія патрабуе вярнуць ёй танкі. ЗША і Ізраіль неаднаразова выказвалі пратэст супраць паставак Чэха-Славакіяй зброі ў нестабільныя раёны Блізкага Усходу. Германскаму паслу ў Дамаску была ўручана афіцыяльная нота пратэсту Сірыі.

У польскім горадзе Любліне выдадзены ордэр на арышт савецкага імігранта Давіда Багаціна, якога шукаюць ЗША за ўхіленне ад уплаты падаткаў. Агульная сума неўплачаных Багаціным падаткаў уладам штата Нью-Йорк і федэральнаму ўраду ЗША складае амаль 5 мільёнаў долараў.

Пасол ЗША ў СНД Страус на нарадзе губернатараў штатаў у Вашынгтоне адзначыў, што расійская праграма рэформ адрозніваецца хутчэй смеласцю, чым паслядоўнасцю. Таму ЗША было б заўчасным выдзяляць вялікія сумы грошай Расіі. Аднак Амерыцы і яе саюзнікам трэба пашыраць памеры дапамогі ў сувязі з існаваннем пагрозы дэмакратыі ў Расіі. Гэта гульня, у якой мы не можам заставацца пабочнымі назіральнікамі, сказаў Страус.

РАДЫЁ ФРАНЦЫІ

У час візіту мэра Масквы Г. Папова ў Францыю ў Парыжы адбылася прэзентацыя яго кнігі «Што рабіць? Мой праект для Расіі», якая днямі там выходзіць з друку. Пасля Гарбачова, Раісы Максімаўны, Сабчака, Шэварднадзе цяпер актыўна асвойвае замежны кніжны рынак і маскоўскі мэр.

«ГОЛАС АМЕРЫКІ»

44-гадоваму амерыканцу К. Уэйну ўсміхнулася шчасце — ён выйграў у латарэю 9 мільёнаў 600 тысяч долараў. 100 тысяч з іх ён ахвяраваў на патрэбы Расіі, якой амерыканец вельмі спачувае. Выйгрыш ён атрымлівае паступова — па 360 тысяч у год. Ахвяраванне пайшло на закупку харчавання і медыкаментаў. Жонка Уэйна не пярэчыла рашэнню мужа.

Сын М. Хрушчова — Сяргей Мікітавіч зараз па запрашэнню знаходзіцца ў ЗША, дзе ён чытае цыкл лекцый у каледжах і універсітэтах. С. Хрушчова здзіўляюць нядрэнныя веды студэнтаў па гісторыі СССР, а таксама добразычлівасць амерыканцаў на вуліцах гарадоў.

На судовым працэсе над былым чэмпіёнам свету па боксу сярод прафесіяналаў амерыканцам М. Тайсанам, які абвінавачваецца ў згвалтаванні, акрэдытавана больш 100 журналістаў. Яны прыехалі не толькі з ЗША. Зала ж разлічана ўсяго на 100 месц. Таму большасць журналістаў за ходам суда назіраюць па маніторах. Тайсана ля дзвярэй сустракае натоўп прыхільніц, якія просяць у яго аўтограф.

«НЯМЕЦКАЯ ХВАЛЯ»

Адна з прычын катастрафічнага становішча ў краінах СНД — гэта эканамічны дылетантызм, з якім была распачата перабудова. Другая прычына — у бяздумнай фінансавай палітыцы. У СНД друкуюць і запускаюць у абарот грошы, як у Германіі ранішнія газеты.

Нямецкі штотыднёвік «Шпігель» піша, што прэзідэнт Краўчук выступіў з ініцыятывай пасяліць на тэрыторыі Украіны сотні тысяч этнічных немцаў, якія былі падвергнуты дэпартацыі ў час вайны. Штотыднёвік адзначае, што да вайны на Украіне пражывалі каля 400 тысяч немцаў. Украіна мяркуе стварыць нямецка-ўкраінскі фонд дапамогі немцам, якія прыедуць сюды з Паволжа.

Пастанова Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь

Ад 22 студзеня 1992 г. № 30 г. Мінск

Аб парадку вызначэння нерабочых дзён для вернікаў нехрысціянскіх рэлігій у сувязі з іх святамі

Улічваючы, што вернікі ўсіх рэлігійных канфесій карыстаюцца аднолькавымі правамі на святочныя (нерабочыя) дні, вызначаныя Законам Рэспублікі Беларусь ад 19 снежня 1991 г. «Аб святочных днях у Рэспубліцы Беларусь», і ў адпаведнасці з пастановай Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь аб увядзенні ў дзеянне гэтага Закона, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь **пастанаўляе:**

Вызначыць, што рабочым і служачым — вернікам іудзейскай і мусульманскай рэлігій могуць прадастаўляцца па ўзгадненню з адміністрацыяй прадпрыемстваў, устаноў і арганізацый, а таксама грамадзянамі-прадпрымальнікамі нерабочыя дні (без аплаты) для святкавання наступных рэлігійных свят:

па іудзейскаму календару: Вялікдзень — першы і апошні дні, Рош-Ашана — адзін дзень, Йом Кіпур — адзін дзень;

па мусульманскаму календару: Рамазан, Ураза-Байрам, Курбан-Байрам і Маўлід — па аднаму дню.

Намеснік Старшыні Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь М. МЯСНІКОВІЧ.

Кіраўнік спраў Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь М. КАЎКО.

ТАЙМ-АЎТ

АЛІМПІЙЦЫ ПАКУЮЦЬ ЧАМАДАНЫ

У суботу — адкрыццё XVI зімовых Алімпійскіх гульняў у Альбервілі. Зборную СНД будуць прадстаўляць на іх 141 спартсмен і 54 трэнеры ад пяці суверэнных дзяржаў: Расіі (118 чалавек), Украіны і Казахстана (па 8), Беларусі (3) і Узбекістана (2).

Нашы алімпійцы маюць намер удзельнічаць ва ўсіх спаборніцтвах, у тым ліку і ў паказальных па фрыстайлу.

Рэспубліку Беларусь у зборнай СНД прадстаўляюць канькабежац Ігар Жалязоўскі, біятланісты Аляксандр Папоў і Святлана Парамыгіна.

У пагоні за шлюбнай здрадай

Напэўна, гэты хлопец не баіцца канкурэнцыі. Інакш бы проста не згадзіўся на інтэрв'ю, якое агенцтва БелаПАН прапануе сёння вашай увазе. А можа, ён выдатна разумее, што ў нашых умовах попыт на рынку «канфідэнцыяльных паслуг» будзе ў любым выпадку яшчэ доўга перавышаць прапанаванне.

Як бы там ні было, але Алег (яго прозвішча вам усё роўна без патрэбы) расказаў пра сваю работу. Праўда, прытрымліваючыся пры гэтым залатога правіла заходніх «калег»: інкогніта кліента — закон. Таму вы не сустрэнеце тут канкрэтных дат і прозвішчаў, хоць у праўдзівасці сказанага можна лёгка пераканацца — дастаткова змясціць у газеце аб'яву з пяці слоў і... ваш тэлефон рызыкуе перагрэцца, а вы зразумееце, што не заўсёды бяспечны бізнес на звычайных і незвычайных паслугах сапраўды існуе. І, заўважце, прыносіць даход...

— А як нарадзілася сама ідэя тваёй аб'явы?

— Адзін мой знаёмы чытаў Чэйза і ў рамане «Грыф — птушка цярплівая» сустрэў персанаж, які пачынаў якраз з гэтага: ён аказваў канфідэнцыяльныя паслугі ўсім, хто меў у іх патрэбу. І мы з сябрам вырашылі — так, дзеля жарту — паспрабаваць. У дзвюх рэкламных газетах далі па аб'яве: «Прапаную паслугі ў канфідэнцыяльных справах». Імя. Тэлефон. Усё.

— І якая была першая прапанова?

— Менавіта першаму заказчыку давялося адмовіць. Ён адразу пачаў з цаны: «Колькі каштуе заказное страсенне мазгоў?» Давялося растлумачыць, што гэтым не займаемся. Імкнёмся, як Астап Бендэр, паважаць крымінальны кодэкс.

— А наогул, часта звяртаюцца з падобнымі просьбамі?

— Не радзей як раз у два дні. Сёння адзін званіў, абяцаў вельмі, ну вельмі добра заплаціць. І доўга шкадаваў, што такая паслуга — не наш профіль.

— Чым жа ў асноўным даводзіцца займацца?

— Так, дапамогай у рознага роду дробязях. Напрыклад, людзі з Гродна па тэлефоне дамовіліся купіць у Мінску тэлевізар. Выслалі пераводам на маё прозвішча грошы, я іх тут перадаў прадаўцу, забраў тэлевізар і пагрузіў яго ў рэйсавы «Ікарус» да Гродна. І заказчыкі там сустрэлі сваю пакупку. А мне — за тры гадзіны работы — 100 рублёў.

— Усё ж на гэтым — «прынясі — падай» — асабліва не разжывешся.

— Тут усё залежыць ад характару грузу. Два паўднёвыя чалавекі папрасілі прывезці ў аэрапорт «Мінск-2» некалькі сумак і адправіць іх у Тбілісі. Прывезлі, адправілі. Цяжкія былі сумкі...

—А ў сумках?

— Ведаеш, нам заплацілі столькі, што адразу знікла жаданне цікавіцца. Потым гэтыя двое яшчэ раз звярталіся да нас: мы заказвалі ім гасцініцу, зноў жа сустракалі і адпраўлялі іх багаж. Магчыма, тым самым мы ўсё ж канфліктавалі з законам, але аплата, можаш паверыць, вартая рызыкі.

— Ці даводзілася яшчэ калі-небудзь ісці на такую «крымінальную» рызыку з-за грошай?

— Аднойчы. Нам прапанавалі суправаджаць трэйлер з грузам у адзін расійскі горад. У нас, у Беларусі на дарогах яшчэ больш-менш спакойна, а ў Расіі такія фургоны, ды яшчэ з прыватнымі нумарамі рабуюць усе, каму толькі пажадаецца,— ад звычайных крымінальнікаў да «рэкецір аў у форме» — даішнікаў. Мы адразу пацікавіліся: «Ліцэнзія на вываз грузу ёсць?» Яны не адказваюць, толькі запэўніваюць: «Усё аплацім». Ну, селі, паехалі. Мы ўдваіх і вадзіцель. Нават зброю, праўда, не агнястрэльную, далі. Хоць мы не ведалі, што будзем рабіць з тым газавым пісталетам, калі на мытні, гавораць, такія машыны з аўтаматамі сустракаюць. Добра, што вадзіцель трапіўся вопытны, ён гэтую мытню кіламетраў за шэсць адчуў і аб'язджалі мы яе гадзін восем. Дождж быў, ехалі па бездарожжы, па лесе, а потым па раллі. Зямля раскісла, а машына цяжкая. Вось і атрымалася: пятнаццаць кіламетраў — за восем гадзін. Неяк выбраліся і да месца даехалі амаль без прыгод.

— Амаль?

— Вечарам спыніліся на стаянцы для «вялікагрузаў» — перакусіць. Толькі тармазнулі — да кабіны двое падлятаюць, ды яшчэ аднекуль з цемры — ужо сцямнела. А пісталецікі нашы газавыя — як цацачныя, нейкімі ненадзейнымі здаюцца. Мы за іх хапаемся, ужо і з кішэняў выцягнулі, а гэтыя двое ў нашага «вадзілы» закурыць папрасілі — і ўсё, як выпарыліся. Уся прыгода — толькі далоні з перапуду спацелі.

— І ўсё ж — што везлі?

— Скажу лепш, што везлі назад: два дыпламаты грошай. З іх восем тысяч — нашы. Кожнаму — па тысячы за дзень дарогі.

— Згадзіўся б на яшчэ адзін такі рэйс?

— Не ведаю. Дэсантнікі гавораць, што другі скачок з парашутам страшнейшы за першы — ведаеш прычыну страху. Думаю, яны маюць рацыю...

— Няўжо ніякіх «няштатных» сітуацый не бывае?

— У маёй справе любая сітуацыя — штатная, гэта значыць чакаемая і прадугледжваемая. Але калі ты маеш на ўвазе бойкі, перастрэлкі — дык пакуль Бог мілаваў. І, цьфу-цьфу-цьфу, самыя быццам бы небяспечныя ў гэтым сэнсе заказы атрымліваюцца самымі дурасліўымі. Так, людзі часта баяцца перадаваць каму-небудзь вялікія сумы грошай без сведак, заключаць здзелкі. Тут нічога асаблівага прыдумваць не трэба: пастаяў побач з заказчыкам, крыху ззаду, і паглядзеў на яго партнёра «са значэннем». Іншы раз, калі партнёр па здзелцы таксама не адзін, даводзіцца крыху і пахваляваца. Хоць такія сітуацыі асабіста ў мяне больш выклікаюць смех: гляджу на чужога вартаўніка, які старанна выстаўляе сківіцу для больш зверскага выгляду, і разумею, што гэта такі ж, як і я, хлопец, паслугі якога заказаны па тэлефоне і які больш за ўсё на свеце хоча, каб здзелка прайшла без эксцэсаў. Бывае, калі ўсё заканчваецца, мы нават усміхнёмся адзін аднаму.

— Значыць, боек і перастрэлак не бывае. А трэці атрыбут баевікоў — пагоня — прысутнічае?

— І вельмі часта. Справа ў тым, што кааператыўныя дэтэктыўныя агенцтвы чамусьці лічаць недастойным займацца расследаваннем здрад. Даводзіцца запаўняць гэту нішу. А попыт, між тым, вялікі. За адным начальнікам, які любіў катацца на таксі са сваёй падначаленай, мы калясілі тры гадзіны. Але даказалі яго жонцы факт здрады, і яна ў даўгу не засталася. Сфатаграфавалі няўдалага лавеласа ля пад'езда дома каханкі, з ёю ж, зразумела, і тое, як яны потым у таксі садзіліся. За гэтыя негатывы жонка заплаціла семсот рублёў. Могуць людзі дазволіць сабе такое задавальненне?

На Захадзе, мне здаецца, такі заработак не лічыцца вельмі ўжо непрыстойным. Ды і ў рэшце рэшт, нават ваўкоў называюць санітарамі лесу. І іх, заўважце, «санітарыць» ніхто не просіць. А мяне просяць. Апошні, хто званіў па такой жа справе, абяцаў нават прадаставіць любую апаратуру, каб даказаць здраду яго жонкі. Чаму ж не дапамагчы чалавеку...

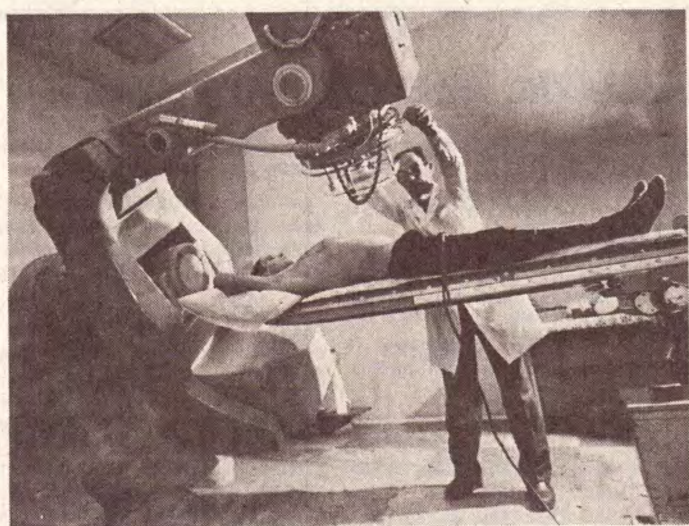
— Паслухай, а бываюць даручэнні, якія было б прыемна выконваць?

— Так, але яны нявыгадныя —мала плацяць. Хоць іншы раз гэта шчодра кампенсуецца падзякамі. Калі выконваю заказ па дастаўцы і ўручэнню букета кветак, адрасаткі чамусьці абрушваюць на мяне ўсю сваю ўдзячнасць. А я ж тут ні пры чым... Але прыемна.

Зразумела, што ў «саўковым» выкананні яго бізнес (як, дарэчы, і ўся наша камерцыя) далёкі ад ідэалаў дзелавой і іншай этыкі. Хоць, каб узяліся за падобнае людзі, у якіх з этыкай усё ў парадку, — многія занятыя і перагружаныя справамі суграмадзяне ўздыхнулі б вальней. Ды і беспрацоўе, глядзіш, не так палохала б...

Раман РУДЗЬ, БелаПАН.

Бальніца падае сігналы «SOS»

На аперацыю ў Беларускім навукова-даследчым інстытуце анкалогіі і медыцынскай радыялогіі хворы Андрэй Захаркевіч пайшоў, трымаючы ў руках шматлікія бутэлечкі для капельніц, якія дзе маглі і як толькі маглі здабывалі яго родныя і сябры. Не хапала толькі ўрачыста ўручыць хірургам і скальпель. Андрэю Міхайлавічу пашанцавала. Майстэрства ўрачоў, магчыма, здабытыя лякарствы дапамаглі яму даволі хутка стаць на ногі...

А што рабіць іншым тысячам хворых? Чым лячыць людзей медыкам? Гэтыя пытанні паўсталі сёння найбольш востра.

— З кожным днём становішча ўсё пагаршаецца, — выказвае набалелае загадчык практалагічнага аддзялення НДІ анкалогіі Уладзімір Іванавіч Навахрост. — Асноўны метад лячэння сёння — хірургічны. Усе іншыя спосабы — дапаможныя. А для ажыццяўлення хірургічных аперацый аднаго толькі ўмення ды майстэрства ўрача недастаткова. Неабходны інструмент, абсталяванне, медыкаментозныя сродкі. А з гэтым вельмі дрэнна. Мы, напрыклад, карыстаемся тэхнікай, якая ўстарэла 10—15 гадоў назад. Няма нават самага простага — клямараў, скальпеляў, шоўнага матэрыялу. І куды ні звярталіся за дапамогай — толку ніякага.

— Вынікі лячэння анкалагічных хворых, — працягвае Уладзімір Іванавіч, — залежаць ад своечасовага выяўлення захворвання. А раённае звяно з гэтай задачай не спраўляецца з-за адсутнасці сучаснай апаратуры, абсталявання, вялікай нагрузкі на ўрачоў. У многіх раёнах няма рэктаманаскопаў, калanaскопаў... Таму хворыя трапляюць да нас у запушчаным стане, недзе на III стадыі.

— Недахват лякарстваў, напэўна, вымусіў людзей звярнуць увагу на нетрадыцыйныя метады лячэння, выкарыстоўваць народныя сродкі. Якая, Уладзімір Іванавіч, ваша думка наконт гэтага?

— Да нетрадыцыйных метадаў лячэння трэба падыходзіць вельмі асцярожна. Для анкалагічных хворых яны нават небяспечныя. Прымяняючы настоі розных траў, напрыклад супрацьзапаленчыя сродкі, біястымулятары, можна спачатку дасягнуць станоўчага выніку. Але супрацьпухліннымі якасцямі яны не валодаюць. Сказанае адносіцца і да ўрынатэрапіі, пра якую ў апошні час нямала гаворыцца... Калі ёсць падазрэнні на анкалагічнае захворванне, ніякіх народных сродкаў — адразу да ўрача. Дарэчы, у выпадках, калі медыцына бездапаможная, раім хворым звярнуцца да народных сродкаў. Ды нешта выпадкаў выздараўлення няма.

І ўсё ж, нягледзячы на цяжкасці, хірургі практалагічнага аддзялення НДІ анкалогіі робяць часам сапраўдныя цуды, выконваючы вельмі складаныя аперацыі, напрыклад, па выдаленню кішэчніка або яго часткі.

Тысячы выратаваных, падоўжаных жыццяў. Да 400 чалавек аперыруюцца тут у год, 55 працэнтаў з іх пераЖываюць пяцігадовы тэрмін. Можна прывесці і такі факт: з сотні прааперыраваных тут у 1990 годзе толькі двое памiралі. Вынік добры — на сусветным узроўні.

Медперсанал аддзялення добрыя паказчыкі ў рабоце звязвае таксама і з той дапамогай, якую яму аказваюць доктар медыцынскіх навук Я. Караткевіч і кандыдат медыцынскіх навук А. Маўрачоў.

У адрас урачоў штодзень гучаць ад людзей шчырыя словы падзякі. Вось толькі некаторыя з іх.

А. ГУКАЎ: Хоць і малады яшчэ, але, як кажуць, мог бы ўжо даўно парыць зямельку-маці. Выратавалі мяне ўрачы Н. Шылаў і У. Навахрост. Наогул усе ўрачы аддзялення надзвычай уважлівыя, адказныя.

А. ЗАХАРКЕВІЧ: Добра, што ў наш цяжкі час ёсць людзі, якія ўмеюць душой і справай вылечваць хворых. Пасля аперацыі адчуваю сябе добра. Хачу шчыра падзякаваць загадчыку аддзялення У. Навахросту, кандыдату медыцынскіх навук В. Русіновічу, вядучаму навуковаму супрацоўніку В. Кахнюку, старшаму навуковаму супрацоўніку Т. Касьянавай, урачу Г. Кейс і многім іншым супрацоўнікам.

Многім з медсясцёр, дарэчы, прыходзіцца несці двайную нагрузку. Вядома, не ад добрага жыцця: кадраў не хапае, асабліва сярэдняга і малодшага медперсаналу. І гэта яшчэ адна сур'ёзная праблема.

Магчыма, такое становішча склалася і з-за мізэрнай зарплаты медыкаў. Дзіўна, але нават у загадчыка аддзялення хірурга І катэгорыі яна складае 550 рублёў у месяц. Няўжо выратаваныя чалавечыя жыцці, надзвычай сур'ёзная і цяжкая праца хірургаў так танна каштуюць? У бальніцах хутка будуць праблемы і з пасцельнай бялізнай...

В. СТАНКЕВІЧ.

НА ЗДЫМКАХ:

● У гарадку навукова-даследчага інстытута.

● Апраменьванне пухлін у радыелагічным аддзяленні.

● Загадчык аддзялення У. НАВАХРОСТ.

● Калі не хапае медабсталявання — выйсце адно— зрабіць яго самім. Такія саматробныя дэталі з пластмасавых накрывак вельмі патрэбны, каб аблегчыць пакуты хворага. Хіба ж цяжка наладзіць іх вытворчасць на любым заводзе пластмасавых вырабаў?

● Складаныя пытанні медыкі аддзялення вырашаюць разам.

Фота Я. ПЯСЕЦКАГА.

АПАВЯДАННЕ

Алесь УСЕНЯ

СПРАВА № 717

(Заканчэнне. Пачатак у №№ 18—23).

ВЫСКАЧЫЎШЫ з будынка пракуратуры, я адразу пачаў лавіць таксі. Мне нецярпелася трапіць на вуліцу Чырвоную.

Патрэбную кватэру знайшоў хутка, яна была на першым паверсе. Націснуў на кнопку званка. За дзвярыма пачуліся цяжкія крокі, нехта прытуліўся да «вочка».

— Хто?—прахрыпеў мужчынскі голас.

— Сябар Ігара,—непарушна адказаў я.

Дзверы расчыніліся, і азызлы мужчына адступіў крок назад, прапускаючы мяне ў кватэру. Яму было за пяцьдзесят, нізенькі, круглы, у акулярах.

— Слухаю вас, — стрымана сказаў ён.

— Я прынёс вам справу № 717.

Мне было цікава назіраць, як збялеў ягоны твар, як на ілбе выступілі кропелькі-расінкі поту. Колькі хвілін мы стаялі моўчкі, зацята пазіраючы адзін на аднаго: я — з насмешкай, ён — з трывогай.

— Вы... нешта пераблыталі,— выдыхнуў ён нарэшце.

— Не думаю,— сказаў я, адхіліў рукою ягонае рыхлае цела і прайшоў у залу.

Тое, што я хацеў убачыць, было навідавоку. Машынка стаяла на пісьмовым стале, у яе быў зараджаны аркуш паперы. Я цюкнуў пальцам па клавішы з літарай «и». Яна адбілася невыразна. Акурат гэтак жа, як і ў ананімках «супольнікаў».

— Ну дык як, Самуіл Сямёнавіч, будзеце браць справу № 717. ці перадумалі?—насмешліва запытаўся я.

— Адкуль... Адкуль вы мяне ведаеце?— спалохаўся таўстун.

— А вам так цікава? Можа, вы жадаеце даведацца і пра тое, як я выйшаў на ваш след?

— Які след? Пра што вы кажаце?—не здаваўся таўстун.

— Ну, годзе, годзе прыкідвацца дурнем!— я пачынаў злавацць.— Магу ў двух словах абмаляваць, як усё было.

Самуіл Сямёнавіч хацеў нешта запярэчыць, але я апярэдзіў:

— Ну дык слухайце. Ваш сын, Удальцоў Ігар Самуілавіч, зараз сядзіць у следчым ізалятары і абвінавачваецца ў буйным хабары. Каб выратаваць яго ад суровага прыгавору суда, вы пайшлі на злачынства супраць мяне. А падзеі развіваліся так. Спачатку, калі справу вёў першы следчы, вы і ваш сын не хваляваліся. Прыстрашылі ці «купілі» сведак—а можа, і самога следчага — і справу вось-вось павінны былі закрыць. Але следчы захварэў і не паспеў аформіць адмоўны матэрыял. Справу перадалі майму брату. Ён узяўся за яе вельмі порстка. Першым чынам пасадзіў хабарніка за краты. Вам гэта не спадабалася. Затым брат пачаў «капаць». І не без поспеху... Вам трэба было ратаваць сына. І тады вы напісалі ліст пракурору раёна: скардзіліся на следчага, на тое, што ён перавышае свае паўнамоцтвы, патрабавалі яго замяніць. Пракурор вам адмовіў. І вось тут «усплыў» я.

Калі б вы запатрабавалі ад мяне выкрасці справу, заведзеную на вашага сына, гэта было б вельмі падазрона. Каму патрэбна, каб справа заглохла? Вам і вашаму сыну! Значыць, вы мяне і шантажыруеце. Падказка — лепш не трэба. Вы задумалі больш хітрую і тонкую камбінацыю.

Мой брат некалькі разоў выклікаў вас на допыты. Як сведку. Аднойчы на ягоным стале вы заўважылі папку са справаю № 717. Дарэчы, на стале магла быць і іншая справа. І тады мне давялося б выкрадаць матэрыялы пра якое-небудзь забойства ці аграбленне.

Вы разлічылі так: калі ў следчага прападуць якія-небудзь важныя матэрыялы, будзе скандал. Сама меней — пачнецца службовае дазнанне. Следчага на пэўны час адхіляць ад спраў, а то і ўвогуле турнуць з пасады. У любым выпадку для вас гэта ратунак. Іншы, не такі ўедлівы, як мой брат, следчы, калі яму хоць часова перададуць справу, не будзе над ёю доўга карпець, зробіць тое, што даўно было вырашана: аформіць адмоўны матэрыял. А там шукай ветру ў полі...

І вы прыступілі да «апрацоўкі» маёй асобы. Не самі, вядома. Вы толькі рыхтавалі ананімкі. А для «экзекуцыі» нанялі якіх-небудзь рэкеціраў. Грошай у вас шмат — сын жа, мусіць, нагроб іх будзь-будзь. Прызнаюся, вашы наймiты папрацавалі няблага...

— Пачакайце,— здолеў-такі перабіць мяне таўстун.— А з чаго вы ўзялі, што я пісаў нейкія ананімкі, што я ўвогуле маю дачыненне да гэтага... да гэтай лухты?

— Ананімкі былі надрукаваны вунь на той машынцы. І гэта лёгка даказаць. А самае галоўнае, што вывела мяне на вас,— блакітныя канверты з партрэтам Лермантава. Яны вельмі адметныя, аднак вы не надалі гэтаму значэння. Відаць, купілі некалі дзесяткі два...

— Якія канверты? Пры чым тут Лермантаў?

— А пры тым! Менавіта ў такім канверце вы паслалі скаргу пракурору раёна. Вы што ж думаеце, яе выкінулі? Не, яе падшылі да справы! І калі я гартаў матэрыялы, не зусім звычайны канверт кінуўся мне ў вочы. На ім ёсць і ваш адрас, таму я так лёгка вас і знайшоў.

— Гэта супадзенне. Скаргу я пісаў, а пра ананімкі ўпершыню чую.

— Кіньце глупства! Любы чалавек, не кажучы пра эксперта, лёгка выявіць і аднолькавы шрыфт машынкі, і стыль. А ананімкі захаваў... Ведаеце, чым гэта вам пагражае? Падбухторванне на злачынства! Думаю, у хуткім часе вы сустрэнецеся са сваім сыночкам у адной камеры...

Таўстун аслупянеў. Хвіліну-другую свідраваў мяне сваімі калючымі вачанятамі, а потым дробна захіхікаў:

— Падбухторваў — не падбухторваў, гэта яшчэ трэба даказаць. А вось у вас становішча горшае. Выкраў справу ў пракуратуры! За гэта па галоўцы не пагладзяць. Дый з брацікам выйдзе няўвязачка... Вы ж так яго хацелі падставіць... Будзеце ворагамі на ўсё жыццё...

— Ну, ты, порхаўка!—завёўся я і ўшчыльную падступіўся да таўстуна.— Пра брата лепей памаўчы. І хто табе сказаў, што я паддаўся тваім пагрозам? Во, выкусі,— я сунуў кукіш яму пад нос. — А цяпер слухай далей. У мяне няма жадання звязвацца з такім г..., як ты. Твой сыночак атрымае па самую завязку. Мой брат, павер, пастараецца. І гэта будзе для цябе самым лепшым пакараннем. Але гэта яшчэ не ўсё. Калі не хочаш, каб я падаў заяву ў міліцыю, поўнасцю адрамантуеш маю машыну. Зразумеў?— я ўзяў таўстуна за грудзі, падцягнуў да сябе.

Ён толькі кіўнуў галавою.

— І апошняе. Разлічвацца — дык разлічвацца поўнасцю,— я адштурхнуў азызлае цела і наўздагон урэзаў кулаком пад дых.

Таўстун войкнуў і скруціўся.

— Вось цяпер мы квіты,—задаволена сказаў я і пайшоў з кватэры.

ЯЎГЕНА НЯМА?—запытаўся я, калі Зоя, братава жонка, адчыніла мне дзверы.

— Ой, сваячок, прывітанне!— зашчабятала яна.—Яўген жа на працы. А ты заходзь, заходзь, даўно не быў. І распранайся, — Зоя крутанулася і пабегла на кухню. На хаду крыкнула:

— Дранікі падгараюць! Я зараз!

— Ды мне няма калі, зайду пазней, вечарам. Так што бывай,— сказаў я наўздагон, хуценька дастаў папку і сунуў яе на антрэсоль.

У наступную хвіліну я ўжо быў на лесвіцы. Вось і ўсё. Вечарам Яўген прыйдзе дамоў, пераверне ўсю кватэру і знойдзе справу № 717...

Фінансавая справаздача

АКТЫЎ

	1990 г. тыс. руб.	1991 г. тыс. руб.
1. АБАРОТНЫЯ СРОДКІ		
1.1. Грашовыя сродкі	74	302
1.2 Дэбіторы (пазыкі)	25	59
1.3. Разлікі за рэалізаваную прадукцыю	394	855
1.4. Незавершаная і гатовая прадукцыя на складзе	—	—
1.5. Іншыя, уключаючы перадаплачаныя падаткі	—	—
2. АСНОЎНЫЯ СРОДКІ		
2.1. Зямля	—	—
2.2. Нерухомасць	452	603
2.3. Абсталяванне	766	798
2.4. Амартызацыя	347	413
3. ІНШЫЯ АКТЫВЫ (уключаючы інтэлектуальную ўласнасць, інвестыцыі і інш.)	481	1.218
Усяго, актывы за вылікам амартызацыі	1.845	3.422
ПАСІЎ		
4. БЯГУЧЫЯ АБАВЯЗАЦЕЛЬСТВЫ		
4.1. Кароткатэрміновыя пазыкі банка	160	380
4.2. Запазычанасць па рахунках пастаўшчыкоў	102	276
4.3. Аплата працы	120	139
4.4. Падаткі	20	125
4.5. Іншыя	1.443	1.302
5. ДОЎГАТЭРМІНОВЫЯ АБАВЯЗАЦЕЛЬСТВЫ		
5.1. Доўгатэрміновыя крэдыты банка	—	—
5.2. Адтэрмінаваныя падатковыя плацяжы	—	—
5.3. Іншыя	—	—
6. АКЦЫЯНЕРНЫ КАПІТАЛ		
6.1. Колькасць выпушчаных акцый, тыс. шт.	—	2,4
6.2. Акцыянерны капітал	—	1.200
Усяго, пасіў	1.845	3.422

АБАГУЛЬНЕНАЯ СПРАВАЗДАЧА

	1990 г. тыс. руб.	1991 г. тыс. руб.
1. Аб'ём рэалізаванай прадукцыі	5.479	8.414
2. Іншыя даходы	14	208
3. Затраты	4.225	6.554
У тым ліку:		
вытворчыя	3.171	4.377
накладныя	1.056	2.177
4. Прыбытак	1.268	2.068
5. Падаткі	975	665
6. Чысты прыбытак	293	1.463

РАДЫЁ

5 лютага

Апошнія паведамленні: 6.00, 7.00, 10.00, 15.00, 20.00, 23.00. 7.00 — «Радыёфакт». Ранішняя інфармацыйная праграма. 8.05 — «У Савеце Міністраў рэспублікі. Урадавая прэс-служба паведамляе». 8.15 — «Дзелавы веснік: палітыка і эканоміка». 9.15 — Л. Левановіч. «Дзікая ружа». Старонкі рамана. Перадача 1-я. 10.15 — для дзяцей. «Хвілінкі-весялінкі». 10.35 — «Хай свеціць «Вясёлка». Па старонках часопіса. 11.20 — «Для ўсіх і кожнага». 11.40 — «З музычнага архіва». 12.00 — «Апоўдні». Перадача на актуальныя тэмы. 13.00 — «У абедзенны перапынак». 14.00 — «Музычная пошта». 15.15 — «Жамчужыны музычнай класікі». Канцэрт. 16.05 — «Не пагасіць вам праўды яснай». Да 110-й гадавіны з дня нараджэння Я. Купалы. 16.40 — «Арыенцір». Перадача для старшакласнікаў. 17.00 — «Мікрафон — артыстам беларускай эстрады». Канцэрт. 18.00 — перадачы абласнога радыё. 19.00— гуманітарна-інфармацыйны канал радыёстанцыі «Беларуская маладзёжная». 19.45 — вячэрняя казка. 20.00 — «Дзень нашага жыцця». 20.25 — І. Чыгрынаў. «Свае і чужынцы». Радыёспектакль. 22.40 — вершы В. Носава. 23.10 — гуманітарна-інфармацыйны канал радыёстанцыі «Беларуская маладзёжная». 23.55 —«Канцэртнае жыццё рэспублікі».

СОВЕТСКАЯ БЕЛОРУССИЯ
СЁННЯ Ў НУМАРЫ

«Люстэрка». Аператыўная інфармацыя, факты, меркаванні.

Закон Рэспублікі Беларусь «Аб амністыі некаторых катэгорый асуджаных» і пастанова Вярхоўнага Савета аб парадку прымянення гэтага закона.

Джон Форд: **«Я маю намер вывучыць беларускую мову».** У Міністэрстве замежных спраў рэспублікі адбылася прэс-канферэнцыя з Часовым Паверaным у справах пасольства ЗША ў Рэспубліцы Беларусь Д. Фордам.

«Хто ёсць хто?» Гутарка з міністрам гандлю рэспублікі В. І. Байдаком.

«Для прэзідэнтаў — Белавежская пушча, а для моладзі — палескі гушчар». Пад Пінскам прайшоў XXXI з'езд ЛКСМБ.

«Хто дапаможа моладзі» Для многіх юнакоў і дзяўчат гэтае пытанне застаецца сёння не пустым.

«З пошты аддзела «Дзяржава і права».

«Зялёная аптэка». Парады традыцыйнай і народнай медыцыны.

«Англійская забастоўка» сталічных натарыусаў можа скончыцца... стачкай. Цяжкасці з афармленнем дакументаў адчуваюць і наведвальнікі, і натарыусы.

«Смех смехам». Раздзел сатыры і гумару.

Шахматы. Шашкі.

ТЭЛЕБАЧАННЕ

4 лютага

Беларускае тэлебачанне

8.30. Раніца рэспублікі.
8.45. «Амбарчык». Кінанарыс.
9.00. Гісторыя Беларусі. 7-ы клас.
9.35. «Папіліо». Мастацкі фільм.
11.15. «Ад і да». Тэлетаргі.
16.30. Навіны.
16.35. Беларуская літаратура. 11-ы клас.
17.05. «Каменныя музыкі», «Тапчумба», «Хаджа Насрэдзін» (фільмы 1-ы і 2-гі), «Ранішняя песенька». Мультфільмы.
18.00. Дак. фільмы «Вешчая птушка», «У вялікім, цёмным, дрымучым лесе».
19.00. Панарама.
19.25. Абласныя навіны.
19.35. Наш каментарый.
19.40. «Са сваёю душою гаворым...»
20.25. Калыханка.
20.45. Працістаянне.
21.45. Тэлебіржа.
22.00. «Прадаўжэнне роду». Маст. фільм.
23.25. НІКа.

Першая праграма

5.00. Раніца.
7.35. Мультфільмы «Бюро знаходак». Фільмы 1—4.
8.10. Ах ты, зімачка-зіма!
8.40. Дак. фільм «Святы манастыр».
9.20. «Сакрэты «стальной далоні» з Эмэйшань». Маст. фільм (КНР).
10.30. Футбольны агляд.
11.00. Навіны (з сурдаперакладам).
11.20. «Чао, Буйноў, чао». Канцэрт.
11.40. Рытмічная гімнастыка.
12.10. Гэта вы можаце.
12.55. «Горад». Перадача з Алма-Аты.
13.20. Біржавыя навіны.
13.35. Вам гэта трэба?
13.45. Гандлёвы рад.
14.00. Навіны.
14.20. Канцэрт нацыянальнага ансамбля Шры Ланкі.
14.55. «Мускал». Маст. фільм. 1-я серыя.
16.05. Разам з чэмпіёнамі.
16.20. Дзіцячы музычны клуб.
17.00. Навіны.
17.20. Фільмы — прызёры XIV Усесаюзнага фестывалю ў Саратаве.
17.50. «Адусюль патроху». Мультфільм.
18.05. «Курыльскі пасьянс».
18.25. «Браты Карамазавы». Маст. фільм. 1-я серыя.
19.45. Добрай ночы, малышы!
20.00. Навіны.
20.35. «Фермата». Інфармацыйная музычная праграма.
21.05. «З Лондана з любоўю, ці Непадарожныя нататкі».
21.50. «Брава». У перапынку (23.00) — Навіны.
0.25. Спідвей. Паўфінал асабістага чэмпіянату свету.
0.55. «Адзіночкі». Маст. фільм (Аўстралія). 1-я серыя.

Расійскі канал

7.00. Весткі.
7.20. Французская мова. 1-ы год навучання.
7.50. Вольны час. «Калекцыянер».
8.05. Французская мова. 2-гі год навучання.
8.35. Дзіцячая гадзіна (з урокам французскай мовы).
9.35. «Памяці загінуўшых дамоў». Дак. фільм.
10.05. «Рэвю-Каўказ» (Пяцігорск).
10.50. «Забытае сяло Паной» (Мурманск).
11.15. Пятае кола.
13.00. Весткі.
15.00. «У глыбіні расійскай Палесціны».
16.10. Прастора плюс.
16.40. Т. Ін. Ка.
16.55. Відэаканал «Урал ТВ».
17.40. Парламенцкі веснік Расіі.
17.55. Тэлечасопіс «Касмаполіс».
18.40. Вольны час. «Пад знакам рыбы».
19.00. Весткі.
19.20. Свята кожны дзень.
19.30. Кансіліум.
20.55. Майстэрства акцёра. «Ія Савіна».
22.00. Весткі.
22.25. Азірніся.
22.55. Калядная музыка з Кёльнскага сабора.

5 лютага

Беларускае тэлебачанне

8.30. Раніца рэспублікі.
8.45. «У каньёнах Чарына». Кінанарыс.
9.00. Беларуская літаратура. 11-ы клас.
9.30. «Прадаўжэнне роду». Маст. фільм.
10.55. Ліра. Сустрэча з Брэсцкім аблдрамтэатрам.
16.30. Навіны.
16.35. «Хачу быць чараўніцай». Спектакль БелТЮГа.
18.00. Дак. фільмы «Так будзе!», «Заслона».
19.00. Панарама.
19.25. Абласныя навіны.
19.35. Наш каментарый.
19.40. Зваротная сувязь.
20.25. Калыханка.
20.45. Гандаль-дайджэст.
21.00. «Давайце кахаць». Маст. фільм.
22.25. НІКа.

Першая праграма

5.00. Раніца.
7.35. Мультфільмы «Жывая гліна», «Асеннія караблі», «Казка аб Снягурачцы», «Спатканне».
8.05. Разам з чэмпіёнамі.
8.20. Дзіцячы музычны клуб.
9.00. «Браты Карамазавы». 1-я серыя.
10.20. Канцэрт Дзяржаўнага акадэмічнага хору «Латвія».
11.00. Навіны (з сурдаперакладам).
11.20. «Імправізацыі». Фільм-балет.
11.50. Відавочнае — неверагоднае.
12.30. «Як дабіцца поспеху».
12.45. Дак. фільм «Апошні шаман».
13.15. Тэлемікст.
14.00. Навіны.
14.20. «Сёння і тады».
14.50. «Мускал». 2-я серыя.
16.00. «Тэатр, дзе іграюць дзеці».
17.00. Навіны.
17.20. Дак. фільм «Штрыхі да партрэта».
17.55. Па законах рынку.
18.35. «Браты Карамазавы». 2-я серыя.
19.45. Добрай ночы, малышы!
20.00. Навіны.
20.35. Прэм'ера рубрыкі «Чорная скрыня».
21.45. Сны І. Талькова.
22.45. Валейбол. Кубак еўрапейскіх чэмпіёнаў. У перапынку (23.00) — Навіны.
23.45. Канцэрт ансамбля «Каданс».
0.35. «Адзіночкі». 2-я серыя.

Расійскі канал

7.00. Весткі.
7.20. Нямецкая мова. 1-ы год навучання.
7.50. Вольны час. «Кветкі ў доме».
8.05. Нямецкая мова. 2-гі год навучання.
8.35. «Рускі стыль».
9.10. «Выдаткі мінулых нязздзейсненых дзён».
9.50. Гутаркі пра рускую культуру.
10.35. «Я і іншыя».
12.00. Забаўляльная праграма «Інтэрагра запрашае...»
13.00. Весткі.
15.00. Дзіцячая гадзіна (з урокам англійскай мовы).
16.00. ТэлеЭКА.
16.30. Тэлеагляд «Далёкі Усход».
17.15. Т. Ін. Ка.
17.30. Крымінальныя весткі.
17.50. «Серафім Сароўскі. Вяртанне».
18.40. Вольны час.
19.00. Весткі.
19.20. Свята кожны дзень.
19.30. Тварам да Расіі.
20.00. На сесіі Вярхоўнага Савета Расійскай Федэрацыі.
20.30. Міжнародны турнір культурыстаў.
21.00. Без рэтушы.
22.00. Весткі.
22.20. Рускія сезоны.
23.10. «Уладар мух». Дак. фільм.

«СПОРТЛАТО»

Вынікі 5 тыражу латарэі «Спортлато».
«6 з 45»: 23—17—38—14—11—4.
«5 з 36»: 8—26—13—36—17.

СУПЕРТЫРАЖ

Вынікі супертыражу латарэі «Спортлата».
«6 з 45»: 21—33—4—15—30—5.
«5 з 36»: 32—36—8—28—24.

Галоўны рэдактар У. Б. НАРКЕВІЧ.

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Вярхоўны Савет Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь, калектыў рэдакцыі газеты «Звязда».

НАШ АДРАС: 220041, гор. Мінск, праспект Ф. Скарыны, 77, рэдакцыя газеты «Звязда».

ТЭЛЕФОНЫ: прыёмная — 32-51-05, аддзела пісьмаў—32-04-52, 32-41-92, навін—32-15-02, даведкі па рэкламе і аб'явах — 32-35-91.

ПА НУМАРУ ДЗЯЖУРЫЛІ: член рэдакцыйнай калегіі Уладзімір Гойтан, першы намеснік адказнага сакратара Яўген Ляхаў, старшы карэктар Ала Сабалеўская.

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні не заўсёды супадаюць з меркаваннем рэдакцыі.

Рэдакцыя пакідае за сабой права не ўступаць у перапіску з чытачамі.

Друкарня выдавецтва «Беларускі Дом друку». Тыраж 81.098. Індэкс 63850. Зак. № 24. Выходзіць 250 разоў на год. Нумар падпісаны ў 21.05.
М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12